ԳԻՆ

...ոյ համար 10 Մէճիտ.
...ay » 12 »
... » 5 1/2 »
... » 6 1/2 »
... գրկուած 2 1/2 լիրա
Ծանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 ղրշ. երկու անգամի համար 2 ղրշ է. աւելի անգամներու համար զատ սակարկութիւն կը լինի։

ՄԱՍԻՍ
ԼՐԱԳԻՐ

30 ՓԱՐԱՅ — 30 ՓԱՐԱՅ

ՀԱՆԱՊԱԶՕՐԵԱՅ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՊԱՅՄԱՆՔ

Գուրս գնացած լրագրաց համար ... խմբագրութեան վրայ է։
Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որ և գրութիւն խմբագիր-Տնօրէնին պէտք ուղ[ղել] կ. Պոլիս Պահճէ-Գափու Հէլալ Պէյ խան, 31 Մասիսի գրասենեակը։
Ձանրու ծախքը չվճարուած գունուիր։
Չտ... ...մակ, յօդո... տրու...

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

...խան. — Հեռագրական. — Ազգային լուրեր. — Քաղաքական տեսութիւն. — Թղթակցութիւն ի Կիլիկիոյ. — Լուսաւորչական եւ կաթոլիկ ազգայինք ի Տրապիզոն. — Սարափիլի մարդասպանութիւն ... — կալման ... աւլայի Հայ ... համալ ... օն Մասիսի

...ՄԲԵՐ

...ԵՐ

[illegible]

Վեհ. Սուլթանն այսօր մեծ հանդիսիւ Պէշիկթաշի մզկիթն երթալով ներկայ գտնուեցաւ. Գուրպան Պայրամի տօնին առթիւ կատարուած արարողութեանց և սալա Տօլմա Պահճէի պալատն գնաց, ուր նախարարաց և բարձրագոյն պաշտօնատարաց շնորհաւորութիւններն ընդունեց։

Գուրպան պայրամի տօնին առթիւ վեհ. Սուլթանն իւր ազնիւ առատութեան համեմատ՝ ներումն շնորհեց կեդրոնական բանտը գտնուող 46 յանցաւորաց որք իրենց պատժոյ պայմանաժամին երկու երկրորդը լրացուցած էին։

Նոյն կայսերական վեհանձնութիւնն հրաման ըրաւ նաեւ որ պարտուց համար բանտարկելոց պարտքերն իւր անձնական գանձէն վճարուին և բանտարկեալք ազատ թողուին։

Գուրպան Պայրամի տօնին առթիւ Բ. Դուռն և բոլոր կառավարական պաշտօնատունք մինչեւ հինգշաբթի օրը գոց պիտի մնան։

Վեհ. Սուլթանը կ. Պոլսոյ առանձնակի ամուսնոյն տօրէն փափաղեան Ցովհաննէս էֆէնտիին իպայի Բ. աստիճան և նորա որդւոյն փափազեան Նշան էֆէնտիին Դ. կարգի Օսմանիէ պատուանշան, և կայսերական անտառաց քննիչ Հէքիմեան էֆէնտիի Դ. կարգի Մէճիտիէ պատուանշան շնորհեց։

Վաղըթ ի լրոյ կը ծանուցանէ թէ Անգղիական դեսպան Լորտ Տըֆըրին նոր ծանուցագիր մը տուած է Բ. Դրան։

Պրուսայի նախորդ կուսակալ Ահմէտ վէֆիք փաշա երէկ Պրուսայէն եկող շոգենաւով մայրաքաղաքս հասաւ։ Վաղըթ կ'ըսէ թէ Ահմէտ վէֆիք փաշայի ապօրէն արարքներուն վրայ նոր տեղեկութիւնք եկած են։ կայսերական գանձուն ներկայ անձուկ վիճակին մէջ սեղանաւորաց հին պահանջները կարգադրելու պատրուակաւ 3 միլիոն ղրուշ տուեր է անոնց, և ի փոխարէն իւր այս առատաձեռնութեան՝ Պրուսայի հանրածանօթ թատրոնին յաջողութեան համար սեղանաւորաց առատաձեռնութեան դիմելով դրամ և ընծաներ հաւաքեր և դերասանաց ու դերասանուհեաց բաշխեր է։

Պրուսայի բնակիչք ի վաղուց հետէ անդրդուելի (տէւէլէ) կը հոգնին, կ'ըսէ Վաղըթ, բայց անդրդուելիները Նորին վսեմութեան աչքին տգեղ երեւնալով քանիցս որդիներ է անդրդուելիք հողնիլն և ըստ որում ընդհանուր սովորութեան հակառակ այսպիսի արգելքներ պժգալի աղքատութիւն կ'ըննեն ժողովրդեան վրայ։ Նորին վսեմութիւնը տեսնելով թէ իւր հրամանն անգործադրելի կը մնայ, ուրիշ անգամ ձեռքը մէկ մէկ մկրատ առնելով փողոցներուն մէջ ամենուն անդրդուելիքը կտրատել սկսեր է։

Ահմէտ վէֆիք փաշա առանց պատճառի մարդու մը տունը փլցնելով տանուտէրը գերերուն վրանի տակ անցունելու պարտաւորեր է։ Գիշեր մը անտի պատուհաններ մը վրանին չուանները կտրել տալով վրանը ջլչեալ մարդուն ընտանեաց վրայ իյներ և կինն ու տղայն ծանրապէս վիրաւորուեր են։

Շաբաթ աւուր կէս պաշտօնական Լա Թիւրքի լրագրին մէջ հետեւեալ հատուածը կը կարդանք.

«Հատարակաց կարծիքը Պրուսայի կուսակալ Ահմէտ վէֆիք փաշայի պաշտօնանկութիւնն սախրողական հարկ մը համարելու պարտաւորուած էր։ Անոր համոզուելու համար բաւական է յետադարձ ակնարկ մը ձգել Պրուսայի նախորդ կուսակալին վարչութեան վրայ, զոր ընդարձակապէս ի վեր կը հանեն Պրուսայէն դրկուած նամակներն և այդ նահանգի բնակչաց խօսքերն։ Ահմէտ վէֆիք փաշա Պրուսայի նահանգին արհամարհքը լինելով հանդերձ վարչական գործոց հոգն իւր շուրջը գտնուող մարդոց կը թողուր, որք ոչ ուղղութեամբ կը վարէին և ոչ իմաստութեամբ։ Ասոր յառաջ եկած էր հանրային գործոց մէջ ընդհանուր կաղմալուծութիւն մը։

«Հպարտ բնաւորութիւն մ'ունենալով, իւր մեծերուն ոչ խրատները կ'ընդունէր և ոչ հրամաններն։ Իրեն համար Պրուսայի կուսակալութիւնն, իւր ստացուածքն, իւր սեփականութիւնն էր, ուր իբրեւ բացարձակ տէր գործելու ազատ կը կարծէր ինքզինք։ Հետեւապէս, կայսերական կառավարութեան անուանած պաշտօնատարներն ետ ղրկելու, իւր յատուկ նախաձեռնութեամբ գայմագամները պաշտօնանկ ընելու և այնպիսի մարդիկ պաշտօններու վրայ դնելու կը համարձակէր, որ զինքը կը խաբէին և աղետաբեր ազդեցութիւն մը կը բանեցնէին իւր վրայ։ Որքան շինութիւնք սկսուած և անաւարտ մնացած են. որքան անօրինութիւններ եղած և անգործադրելի մնացած են։ Իւր յամառութեան պատճառաւ Չիթլիի հանքային ջուրին ակունքն ոչ եւս կը բանին ի վնաս հասարակաց առողջութեան և երկրին, որ կ'օգտէր ասկէ. վերջապէս անկարգութիւնն ի լրումն հասած էր, ժողովուրդը կը տառապէր, իւր վարչութիւնը քմահաճ գործոց, զեղծմանց և դերագոյն իշխանութեան դէմ անհնազանդութեան շարայարութիւն մ'էր։ Իրաց այս վիճակն հարկաւ պէտք էր ի գուլթ շարժէր թէ վեհ. Սուլթանն և թէ իւր նախարարներն և աղդու անօրինութիւն մ'ընել տար։ Այս է համառօտիւ Ահմէտ վէֆիք փաշայի պաշտօնանկութեան պատճառն, որ հաղիւ պէտք կայ ըսելու թէ լոկ վարչական հանգամանք մ'ունի»։

Ցէրիտ պէյ, որ դատական գործոց պաշտօնատան կողմէ Պրուսա ղրկուեցաւ Ահմէտ վէֆիք փաշայի գործոց վրայ քննութիւն մը բանալու համար, դատական պաշտօնատան հեռագրած է թէ քննութեան ձեռնարկելով Պրուսայի դատական պաշտօնատան դանձապետը ձերբակալել տալու և հաշուետումարներն ու սնտուկը կնքելու պէտք տեսած է։

Վաղըթ սոյդ աղբիւրէ կ'իմանայ թէ Բ. Դրան և Պուլղարական իշխանութեան միջեւ ծագած յաբերական խնդիրն և փոխանորդագրութեանց վերաբերեալ դժուարութիւնք, որք երկար ժամանակէ վեր բանակցութեանց նիւթ եղած էին, վերջնապէս կարգադրուած են։

Պուլղարական գործ... Ջանոֆ շաբաթ օ... թողով ծանոյց ա... նախարարի խորհրդ... Ցարութիւն էֆէնտի... ռավարութենէն հրամ... ընդունելու այն կարգա... որոյ վրայ համաձայնութիւն գոյացած էր արդէն իւր և Ցասեան Ցարութիւն էֆէնտիի միջեւ։ Ըստ այս կարգադրութեան Պուլղարիայէն գողթող խալանց փոխանորդագիրը վաւերական պիտի համարուին Պուլղարիոյ իշխանութենէն, եթէ դատական նախարարութենէն վաւերացեալ լինին։

Կարնոյ պաշտօնական լրագիրը կը ծանուցանէ թէ կարնոյ ամրութեանց յանձնախմբին նախագահ Շէհապ փաշա մեծ փութաջանութիւն կը ցուցնէ պաշտպանողական ամրութեանց շինութիւնն աւարտելու համար, որք քաղաքին այլ և այլ կողմերն սկսուած լինելով ի միասին պիտի աւարտին։

Հանրային կրթական նախարարութիւնը ջանքեր կ'ընէ գաւառաց մէջ Օսմանեան վարժարանաց վիճակը բարւոքելու համար։ Արդէն ամեն կուսակալանիստ քաղաքաց մէջ կրթական խորհրդարաններ կազմուած են ընդ նախագահութեամբ հանրային կրթական վերատեսուչներու, որք մայրաքաղաքէս կը ղրկուին։ Հանրային կրթական նախարարութիւնը շրջաբերական մը ղրկելով հրաւիրեց այդ կրթական խորհուրդներն որ մէն մի կուսակալութեան մէջ գտնուող վարժարանոց ցանկը պատրաստելով կ. Պոլիս ղրկեն։ Այդ ցանկերը գպրոց յաճախող աշակերտաց թիւն, ուսմանց ծրագիրը, դասատուաց թիւն, անոնց առած ամսականաց գումարն, ինչպէս նաեւ գպրոց չգտնուած տեղերուն անունները պիտի նշանակեն։

Ուրբաթ իրիկուն Գատըգիւղէն եկող շոգենաւ մը կամուրջին մօտեցած ժամանակ նաւակ մը յիշեալ շոգենաւուն պարանին վրայէն անցնելով շրջեցաւ և մէջը գտնուող հինգ մարդիկ ծովը թափեցան, բայց շոգենաւուն նաւաստիներուն արագ օգնութեանց շնորհիւ կրցին ազատիլ։

Շաբաթ առաւօտ կամուրջը բացուած ժամանակ մեծ մակոյկ մը նաւակի մը զարնուելով ընկղմեց զայն. և մէջը գտնուող 5 մարդոցմէ մին միայն կրցաւ ազատիլ և միւսները խեղդուեցան։

Ուրբաթ գիշեր Գալաթիա խարաճճի կոչուած փողոցին մէջ Մալթացի նպարավաճառի մը խանութը գողեր մտնելով դրամարկղը կոտրեցին և մէջը գտնուած 250–300 ոսկւոյ գումար մը վերուցին։

Եգիպտոսի Անգլիական զօրաց ընդհանուր հրամանատար Սըր կարնէթ Ուոլսլի հոկտ. 1/13ին փառաւոր ճաշ մը տուեր է Ապտինի պալատին մէջ ի պատիւ Եգիպտական նախարարաց և գլխաւոր պաշտօնատարաց։

Անգլիական խորհրդարանը բացուած ժամանակ (որ վաղը տեղի պիտի ունենայ) կառավարութիւնը պիտի առաջարկէ որ Սէյմուր ծովակալին, Ուոլսլի, Ռեկլըս և Համլէյ զօրավարաց, ինչպէս նաեւ Եգիպտոսի մէջ գործող բոլոր Անգլիական զօրաց ... շնորհակալութիւն ... ն։

... տարպուս... ... Քուրթնէյ ... ութիւն մ'ընելով ... պատերազմա... պիտի պահանջէ Ե... Բարի-Պուրս լրագիրը ... ըսէ թէ Ֆրանսայի եւրոպական դըլխաւոր ակումբոց մէջ կարեւորութիւն չտրուիր Պ. Քուրթնէյի բանախօսութեան։ Անգլիա Եգիպտոսի մէջ պատերազմ չըրաւ, այլ Խտիվին օգնեց ապստամբութիւնը զսպելու համար։ Անգլիա Հայէյաստանէն և Աֆղանիստանէն պատերազմական տուգանք չպահանջելով, չկարծուիր որ Եգիպտոսէն պահանջէ, կ'ըսէ յիշեալ լրագիրը։

Անգլիոյ պահպանողական կուսակցութեան գլուխ Սըր Ս. Նորթքոթ երեսփոխանական ժողովոյ պահպանողական անդամոց շրջաբերական մը ղրկելով հրաւէր կարդաց որ ժողովին նիստերուն անվրէպ ներկայ գտնուին այն կարեւոր վիճաբանութեանց պատճառաւ, որք հաւանականաբար Եգիպտական խնդրոյն նկատմամբ տեղի պիտի ունենան։

Ուոլսլի զօրավարին յիշատակը մշտնջենաւորող յիշատակարան մը կանգնելու համար Տըպլինի մէջ բացուած հանգանակութենէն քիչ ժամանակի մէջ 25.000 ֆրանքի գումար մը գոյացած է, որ հասարակաց շուկայ մը շինելու պիտի գործածուի «Ուոլսլի Հոլ» անուամբ։

Անգլիոյ առեւտրական գործոց նախարար Պ. Չէմպըրլէն, որ Ռուսիա գնացած էր, Մոսկուայի մէջ Քադիէ Ռիւս անուն լրագրին խըմբագիրներէն միոյն հետ ունեցած տեսակցութեան միջոցին Եգիպտական խնդրոյն վրայ խօսելով ըսաւ թէ համոզուած էր որ Անգլիական կառավարութիւնն ամեն ջանք ի գործ պիտի դնէ Ֆրանսայի հետ արդի բարեկամական յարաբերութիւնը պահպանելու համար և այս նպատակին հասնելու համար ինչ ինչ զոհողութիւններ ընելէ չպիտի քաշուի։ Գիտեմ թէ, ըսաւ, Ֆրանսական մամլոյն մի մասը Քոնդրոլին վերահաստատութիւնը կը պահանջէր իւր նախնական ձեւին մէջ. բայց գէթ ըստ իմ կարծեաց, յարեց, այս գիշաղութիւն չպիտի կրնայ երբեք տեղի ունենալ։ Անգլիա որոշած է չթողուլ որ խումբ մը Եւրոպացի եղմտագէտք կթեն Եգիպտական ժողովուրդն և բնաւ չպիտի ընդունի այնպիսի առաջարկ մը որ Եգիպտական գործոց մէջ անոնց ազդեցութիւն մը տալու միտի։ Սակայն եթէ Ֆրանսացի քաղաքագէտք Եգիպտոսի երկիրը նորէն ելմտագիտաց ձեռքն յանձնելու փորձ փորձեն, որ անհաւանական է, երկու կառավարութեանց միջեւ անհամաձայնութիւնք անխուսելի պիտի լինին, բայց այն պարագայի մէջ, ծանր արդիւնքներ չպիտի ունենան։

Փարիզէն եկած տեղեկութիւնք կը ծանուցանեն թէ, կ'ըսէ էքսբըրէս, ծխախոտի Ռէժիին ելմտական հիմերը վերջնապէս դրուած են։ Կ'երեւի թէ այս ձեռնարկին մէջ շահ ունեցող երեք կողմերն, այն է կայսերական կառավարութիւնն, արժեթղթեր և Ռէժիի ընկերութիւնն՝ իրարու մէջ համաձայնած են առաջարկուելիք ծրագրին վրայ։ Օսմ. կայսերական պանքան, Պէրլինի պանքան, Վիէննայի պանքան և Գրէտի Անշթալթ անուն պանքան իրենց ուժերը միացուցած են ի գլուխ հանելու համար այս ձեռնարկ, որոյ դրամագլուխն 100 միլիոն ֆրանք (4 միլիոն անգլիական ոսկի) պիտի լինի։ Այս ծրագիր արդէն ելմտական նախարարութեան խորհրդական վէթէնսորֆ պէյի նախագահած յանձնախմբէն քըննուած և ընդունուած լինելով, ի մօտոյ նախարարաց խորհրդին և ապա վեհ. Սուլթանին վաւերացման պիտի ներկայանայ։

Իրքուցի (Ռուսիա) նահանգին պաշտօնական լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Արեւելեան Սիպերիոյ մէջ ոսկւոյ 21 նոր հանքեր գտնուեր են։

Լրագրոյս ուրբաթ աւուր թուոյ հրատարակեալ Գիտական յօդուածին ծանօթութեան մէջ ...՝ բառը պէտք է կարդալ ...։ Իսկ «Արեւմտեան դրութեան սահմանաց դրութեան մօտեննան» խօսքին մէջ այս երկրորդ «դրութիւն» բառն աւելորդ է։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Լոնտրա 21 հոկտ.

Լոնտրայի՝ ինչպէս նաեւ Եւրոպիոյ դիւանագիտական ակմբոց մէջ Բ. Դրան առ լորտ Տըֆըրին տուած պատասխանը գոհացուցիչ կը նկատուի։ Կը կարծուի թէ այդ պատասխան մինչեւ աստիճան մը նոր աշխարհակալութեան մը սկզբնաւորութիւնն է։

Այս տասուտեան Թայմզ կ'ըսէ թէ առանց Եգիպտոսի մէջ լաւ կառավարութեան մ'երաշխաւորութիւնները տըկարացնելու Բ. Դրան բաղձանաց գիջանելու համար անյաղթելի դժուարութիւնք չկան։

Այս ... հասած հեռագիր

Գահիրէ 21 հոկտ.

Անգլիացի փաստաբանք այսօր պիտի տեսնեն Արապի փաշան. երէկ իւր դատական թղթոց ծրարն առացան։

Լոնտրա 21 հոկտ.

Գահիրէէն կը հեռագրեն առ Թայմզ. Արապիի դէմ գլխաւոր ամբաստանութիւնք ասոնք են.

1. Սպիտակ դրօշակը միջազգային օրինաց հակառակ գործածելն.
2. Աղեքսանդրիոյ հրձիգութիւնն ու աւարառութիւնը.
3. Ժողովուրդն ապստամբութեան, քաղաքային պատերազմի և քրիստոնեայները ջարդելու գրգռելն.
4. (Հեռագրին այս մասն անհասկընալի է, բայց թերեւս ըսել կ'ուզէ.—) Պատերազմը շարունակած լինելը, խաղաղութիւն խոստանալէն յետոյ։

Ուոլսլի զօրավարն այսօր Անգլիա կ'ուղեւորի։

Փարիզ 21 հոկտ.

Ծերակոյտն եւ Երեսփոխանական ժողովն նոյեմբեր 9ին ի նիստ հրաւիրեալ են։

Լոնտրա 22 հոկտ.

Նախարարապետին որդին Պ. Հէրպէրթ Կլատսթոն երէկ իրիկուն բանախօսութիւն մ'ընելով ըսաւ թէ Անգլիոյ կողմէ իմաստուն եւ քաղաքագիտական տնօրինութիւն մը կը լինի եթէ ինք վճարէ Եգիպտոսի պատերազմին պատճառած ծախուց մեծագոյն մասը։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Որպէս կանխաւ ծանուցինք, Ամեն. Տ. Ներսէս Սրբազանի անուան տօնախմբութեան առթիւ շաբաթ և կիրակի օրերն ազգային և օտարազգի բարձրաստիճան անձինք, եկեղեցականք և պաշտօնական մարմինները խառնիխուռն երթալով, Ն. Սրբազնութեան անուան տօնը շնորհաւորեցին։

Երուսաղէմի Ամեն. Ս. Պատրիարքը բոլորովին ապաքինած և բժըշկական դարման ստանալէ դադրած լինելով, Ն. Սրբազնութիւնն յառաջիկայ շաբթու հանգստեան նորոգման և շինութեան գործին գլուխը պիտի անցնի, զոր սկսած և վերահաս հիւանդութեան պատճառաւ դադրեցուցած էր։

Ամենապետաց Գիւանը շաբաթ օրը Բերայի ազգային կալուածներէն Ալաքազարի խնդրոյն լուծութեան համար նիստ յետ բաւական խորհրդակցութեան, որոշեց Բերայի Թաղականութեան բոլոր բաժնոյ, քանի որ տրուած գումարը (2500 ոսկի) կալուածին բուն արժէքէն շատ նուազ է։

Ամենապետաց Գիւանը վերստին նիստ կ'ընէ այսօր։

Կը լսենք թէ ուրիշ կալուածներ ալ, որք Ալաքազարի մօտ են, տուներ և խանութներ ունին, նոյն միտք բոլոր բարձած են ... զաքապետութեան։

Այսօր, Էջմիածնայ վեհափառ կողմէ իրեն եղած յանձնարարութեան համեմատ, մեր ազնիւ բարեկամ Տ. Աբրահամ Յ. Ալյազեան մայրաքաղաքէս կը մեկնի Ռուսաստան շոգենաւով իրեն հետ տանելով քառասնի չափ մօտրի պատանիներ Ս. Գէորգեան հոգեւոր ճեմարանը յանձնելու համար։

Այս տղայոց հանդստութեան համար շոգենաւուն երկրորդ կարգի ... ամբողջ վարձուած է։

Բարեյաջող ուղեւորութիւն կը մաղթենք։

Գատըգիւղէն կ'իմացնեն մեզ թէ այս գիշեր ժամը 9ին առենը Փտըրգիւղի Արամեան վարժարանին աղջկանց կողմը գողեր մտնելով 20 ոսկւոյ արժողութեամբ ապրանքներ գողցած են։ Նոյն գողերն յիշեալ վարժարանի մանչերուն կողմն ալ մտնել ուզած են, բայց տնտեսներն իմանալով աղաղակ բարձեր են, որոյ վրայ գողերը փախեր են։ Գողերն այժմ ... փնտռուին ոստիկանութեան կողմէ։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Օսմանեան տէրութեան Ասիական և Եւրոպական մասերը չեն դադրած «խնդիրներու» առատ աղբիւր լինելէ. և սակայն աշխարհի ուրիշ մասը կը սկսի սոյն տեսութեան կողմէ հաւասարիլ Օսմանեան երկիրներուն։ Հիւսիսային Ափրիկէի խնդիրները կը խոստանան կերպիւ շարունակել Արեւելեան խնդիրն, որոյ մի մասն եղած են։ Եգիպտոսի վերամուտութիւնք, Նեղոսի ափանց Եւրոպական ազդեցութեան ու ծողութեան մէկ բանաւոր բաշխումն Արեւմտեան տէրութեանց միջեւ, ինչպէս նաեւ Անգլիացւոց Եգիպտոսէն ելնելու ժամանակին պայմանները՝ մէկ մէկ խնդիրներ են, որոց վրայ դեռ շատ պիտի խօսուի ու գրուի։ Բայց Անգլիա որչափ կը զբաղի Եգիպտոսի ... ծերով, Թունուզի գործերն ալ ... չափ կը զբաղեցնեն Ֆրանսան ... նուազ մտահոգութիւն չեն ... ճառեր Բարիզի կառավարութեան ... Թունուզի սահմաններուն վրայ ... բարական արշաւանքներ վերստին ... են, և Ֆրանսայի զինուորական ... խանութիւնք բաւական սրտմտութիւն ցոյց կուտան այս պարագայական խռովութեանց վերանորոգման առթիւ։ Ֆրանսա իւր հովանաւորութեան ներքեւ առնելով զԹունուզ անորոշ պարտականութիւններ ստանձնած էր, և երկրին վերանորոգման ու բարեկարգութեան ... ծը կը մնայ գրեթէ նոյն վիճակին մէջ յորում՝ Ֆրանսական արշաւանքը գտաւ զայն մէկ ու կէս տարի առաջ։ Կողոպուտներ ... մասին Թափառիկ Արաբաց ... դը, միանալով խռովական ... ձայնութեան հետ, որ Ս... տական երկրի մը վրայ Բրիտ... տէրութեան մը ներկայութ... կրնար հանդուրժել, բա...

[illegible]

գրութեանց խնդիրն ատ եւս կը յուզուի քանի տարիէ ի վեր ։ Բ. Դուռը [illegible]ւզէ բառնալ հիւպատո-սական դ[illegible] արանները, բայց մինչ [illegible] լնանը կը [illegible]տանայ օ-տար[illegible] [illegible]ւարութիւններէն թէ իրենց հ[illegible]պատոսական դատարա-նաց հարկ չմնալու համար երկրին դատական իշխանութիւնը լիակա-տար վստահութիւն պարտի ներ-շընչել, բան մը որ, կ'ըսեն, տակա-ւին հեռի է իրականութիւն դըտ-նելէ ։ Բ-Բէնբ-յի տուրքն, որ է Թուրքիոյ մէջ վաստակ ունեցող ա-մեն անհատի շահէն կառավարու-թեան բաժին մը հանելու դրու-թիւնն, որ մանաւանդ այս վերջին օրերս վէճի նիւթ եղած է, իւր ծագումն ունի մի և նոյն օտար ի-րաւասութեանց խնդրոյն մէջ, ո-րովհետ օտարազգիք մի բացառիկ կացութիւն կը վայելեն ի Թուրքիա և չեն մասնակցիր ինչ ինչ հանրա-յին տրոց ։

Բ. Գ.

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
Ի ԿԻԼԻԿԻՈՅ

(Մեր Թղթակցէն)

Ադանա, 24 սեպտ. 1882

Գրիչս ընդ երկար լռութեան շղթայից դատապարտուեցաւ և տա-կաւին կը յամրանայ առ ի չգոյէ կա-րեւոր լրոց ։

Եւ ի՞նչ կարեն տեղի ունենալ արժանի ուշադրութեան՝ մի քաղաքի մէջ՝ ուր ամեն անհատ կ'ապրի իր անձին և իր շահուց համար լոկ, ուր չկայ ընկերութեան բարձրա-գոյն կարգ մը, եղբայրութիւն մը, գործօն խումբ մը՝ և ուր մանաւանդ, ազգային ո՛ և է շարժ-ման նշան գտնել անհնար է . . . . ։

Ա՛հ, մեծին Բիւզանդիոնի մէն մի թաղ և անկիւն յիշատակաց և ուշադրութեան արժանի իրողու-թիւնք կան և յարատեւ կան, անդ է որ կեանքն իր ազնուագոյն նշա-նակութեամբ կը ներկայանայ, անդ է որ լուսաւորութեան զէնիթէն մինչ ի նադիրն բարբարոսութեան, ամեն ազդ ունին իրենց ներկայա-ցուցիչ, անդ է որ ամեն ծիծաղ և խնդանք՝ պարահանդիսի մը գիմակ-ներու տակէն մինչեւ դիւանագի-տական դահլիճները խորհրդաւոր նշանակութիւններ ունին, անդ է ուր վերջապէս կը կեդրոնանայ Հայ-կական ոյժը, բարոյակա[illegible] րական և նիւթական, և [illegible] լի է եթէ ոչ թափանց[illegible] գէթ աղօտ ճշմարտու[illegible] բաղձանաւ լինել՝ նկատ[illegible] յին կենսական խնդի[illegible] պիսի են, Պատրիարքակ[illegible] րում, Սսոյ կորդեան հանգոյցն և դարմանալի լուծումն, վարչական հակասական ընթացքն (մանաւանդ վերջին խնդրոյս մէջ . . .), Թար-թիւֆի դեր կատարող կղերականու-թիւնը, նշանաւոր վանքի մը ագա-գին պարտքը, ճիզուիթութեան գոյ-նը և այլն, և այլն ։

Ահա այսքան խնդիրներ և սոնց յարակից ուրիշ [illegible] այք՝ գրչի մը համար անվեր[illegible] նիւթ կը մատակարարեն, [illegible] չան Ադանայը [illegible] խորհրդածութ[illegible] չատ համարձ[illegible] ռավարութե[illegible] պաշտօնէից[illegible] թեամբ մ[illegible] ռակրծու[illegible] ծական[illegible] փաստս[illegible] մէջ տ[illegible] փառք[illegible] չութ[illegible] դա[illegible] դ'[illegible] [illegible]

Ահա դպրոցական տարին 2-3 շաբաթէ ի վեր կ'սկսի և Կ. Պոլսոյ

ԹԵՐԹՕՆ ՄԱՍԻՍԻ
(45)

ԿԱՐՄԻՐ ՄԱՐԴՈՑ ԵՐԴՈՒՄԸ

—o—

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ
ՄԻՆԿՐԷԼԻ ԿՈՄՍԻՆ ԱՊԱՐԱՆԸ

ԻԳ.

ԵՐԲՈՐ ՄԷԿԸ ՔԱՐՏՈՒՂԱՐ Է

—

Կոմսը չկրնալով իւր համբերէն բան մ'իմանալ, ո-րոշեց երկրորդ քննութիւն մ'ընել ։ Բայց չհամարձա-կելով անձամբ կոչել, գրով խնդրեց Լանժվէն մար-քիզէն որ գիշերուան կռուին մասնակցող սպաներն իրեն ղրկէ, որպէս զի հարցաքննէ ։

Այս առաջարկութիւնը կարդալով ծերունի գնդա-պետը վեր ցատկեց բարկութենէն ։

— Այդ մարդը չափազանց յանդուգն է, գոչեց զայրագին ։ Հարցաքննել իմ սպաներս . . . և ի՛նչ իրաւամբ . . . ։ Արդեօք ինքզինք իւր Մինկրէլի հո-ղերուն մէ՞ջ կը կարծէ, ուղածին պէս դատաստաններ ընելու համար ։

Մարքիզը մեծաքայլ կը ճեմէր իւր սենեկին մէջ ։ Նամակը սանող համին անոր կը նայէր զարմացմամբ, բան մը չհասկնալով անոր խօսքերէն ։

— Սաքս մարէշալէն ու ինձմէ զատ ոչ ոք իշխա-նութիւն ունի իմ զօրագունդերուս վրայ, յարեց Լանժվէն մարքիզն, որոյ զայրոյթը քանի կ'երթար կը բորբոքէր ։ Ես Ֆրանսական պահապան զօրաց գնդա-պետ-զօրավարն եմ, և չեմ ներեր ու՛մ և իցէ, թէեւ աքքայազուն իշխան մը լինի, իմ իշխանութեանս այս-պէս բաժանորդիլ ։ Գնացէք ըսէք ձեր տիրոջ . . .

Համրն ընդմիջեց զայն նշանացի. մէկ մատն ա-կանջին վրայ դրաւ, միւսը բերնին, և գլուխը ցնցեց տխրութեամբ ։

Մարքիզին բարկութիւնն իսկոյն իջաւ ։

— Ճշմարիտ է, ըսաւ, իւր վիճակին ու անտիճա-նին վայլած ծանրութեամբ, մոռցայ թէ որու կը հա-ղորդէի յանդիմանութիւններս ։

Գնաց գրասեղանին քով, իւր զինանշանը կրող լայն թերթ մ'առաւ, և իւր խոշոր գրերով գրեց ։

« Պարոն կոմս,

« Սպայ մը և մինչեւ իսկ պարզ զօրական մը հար-
» ցաքննելու՝ անոնց հրամանատարները միայն իրաւունք
» ունին ։ Ուստի չեմ կրնար ընդունիլ ձեր ինձ ուղղած
» խնդիրն ։

« Բայց, փափաքելով որ արդարութիւն լինի, ես
» ինքնաքննութեան ատեան մը պիտի գումարեմ այդ
» գործն ստուգելու համար, և քննութեան արդիւնքը
» կը փութամ հաղորդել ձեզ ։

« Հաճեցէք ընդունիլ իմ ողջոյններս » ։

«ԼԱՆԺՎԷՆ ՄԱՐՔԻԶ
«Գնդապետ-զօրավար Ֆրանսական
պահապան զօրաց ։»

Երկու ժամ ետքն, այն դահլիճին մէջ, ուր առջի իրիկուան ցայգահանդէսը կատարուած էր, ատեանը գումարուած էր ։

Լանժվէն մարքիզն՝ իւր մեծ համազգեստն հագած և Սէն-Լուիի խաչանշանը կուրծքը կախած՝ կը նա-խագահէր ։ Իւր աջ ու ձախ կողմերն երկու բարձրաս-տիճան սպայք, վաշտի զինուորակիցք, ատենակալի պաշտօն կը կատարէին ։ Թոնի ձախ կողմը փոքրիկ սեղանի մ'առջեւ նստած՝ քարտուղարի պաշտօն կը կատարէր ։

Գնդապետին հրամանաւ, Պ. Պ. Մորվալ, Լավնէյ և Լասի յատեան կոչուած էին ։

Երեքն ալ ներկայացան բարձրագլուխ ։

— Պարո՛ն Լավնէյ, ըսաւ Լանժվէն մարքիզն իւր սովորական պաղարիւնութեամբ և նախագահի մ'ան-կողմնակալ պաշտօնին վայլած ծանրութեամբ . . . Պարո՛ն Լավնէյ, ձեզ պիտի հորցաքննեմ այնպիսի ծանր իրողութեանց վրայ, որք ձեր զօրագունդին պատուոյն հետ յարաբերութիւն ունին ։

— Հարցաքննեցէք, գնդապե՛տ իմ, պատասխա-նեց Լավնէյ խոնարհելով ։ Եթէ պատասխանելն իմ ձեռքս է, պատրաստ եմ ։

— Մեր զօրագունդին սպաներէն մին, զօրագուն-դէն առաջ անցնելով, գիշերանց այս դղեակը մտած է կին մ'առեւանգելու համար, այնպէս չէ՞ . . . ։

— Չեմ գիտեր գնդապե՛տ իմ, պատասխանեց Լավնէյ պաղ արեամբ ։

— Ուրեմն ես կ'իմացնեմ ձեզ ։ Մէկէ մը չէ՞ք կաս-կածիր ։

— Ո՛չ մէկէն ։

— Անցնինք ։ Իմացա՞ք որ այս գիշեր մեծ կռիւ մ'եղաւ այս դղեակին գաղտնի նրբանցքներուն մէջ ։

Լավնէյ գլուխը խոնարհեցուց ։

— Այդ չեմ կրնար ժխտել . . . ես ալ կռուոյն մասնակցող մարդոց մին էի ։

— Գիտեմ, և ասոր համար է որ պատճառը կը հարցնեմ ձեզ ։

— Պատճառը տալ դիւրին է, ըսաւ Լավնէյ ձեռքը սուրին երախակալին վրայ դնելով, զոր չէին առած իր վրայէն, որովհետեւ Լանժվէն մարքիզին ըրածը պարզ քննութիւն մ'էր ։

— Խօսեցէ՛ք ուրեմն ։

— Եթէ դուք զիս կոչած չլինէիք, Տէ՛րք, ըսաւ Լավնէյ վստահութեամբ, ես պիտի խնդրէի այս քըն-նութիւն, գիտնալու համար թէ թագաւորին երեք սպայից կեանքն ապահո՞վ է այն զօրագունդերուն մէջ՝ ուր հրամանատարութեան պաշտօն ունին, և հանդ-րուաններուն մէջ՝ ուր կ'իջեւանին . . . ։

— Ի՞նչ ըսել կ'ուզէք ։

— Ըսել կ'ուզեմ թէ մինչ մեք ներկայ կը գտնուէ-ինք ցայգահանդէսի մը, ուր մեզ վստահութիւն ազ-դելու համար ամեն բան կը շռայլուէր, որոգայթ մը լարուած էր մեզ. և մինչ մեք կ'զբօսնուինք՝ վըս-տահ մեր ասպնջականին ուղղութեան վրայ, նա իւր մարդիկը զինելով և գունդէն ալ զօրականներ վար-ձելով, մեզ թակարդի մը մէջ ձգելու փորձ կ'ընէր, ուստից չնորհիւ Աստուծոյ և մեր սրոյն կրցինք դուրս ելնել, թէեւ ոչ առանց դժուարութեան ։

Այսչափ վստահ համարձակութիւն կ'ապշեցնէր գնդապետն, որ իւր պաղարիւնութիւնը պահելով ը-սաւ .

— Աւելի յստակ կերպիւ բացատրեցէք, Պ. Լավ-նէ՛յ, և հաճեցէք ճշդութեամբ պատմել իրողութիւն-ները ։

— Ցայգահանդէսէն դուրս կ'ելնէինք, Մորվալ, Լասի և ես, սքանչանալով մեզ այնպէս բարեկամա-բար հիւրընկալող Հունգարացի կոմսին երկու դստերց հրաշալի գեղեցկութեան վրայ, համի մը մեզ մօտե-նալով և երկու կանայքը ցոյց տալով, նշանացի խընդ-րեց մեզնէ որ հաճինք իւր ետեւէն երթալ ։ Կրնաք ե-րեւակայել մեր զարմանքը, գնդապե՛տ իմ ։ Բայց պա-հապան զօրաց հարիւրապետներուն մէջ տիկնանց հը-նազանդիլն աւանդական է ։ Ուստի մարդուն ետեւէն գնացինք ։

— Գաղտնի նրբանցքնե՞րն մէջ ։

— Այո՛ . . . պէտք է խոստովանիմ որ շատ չան-ցաւ խորհրդածութիւնը փարատեց մեր զարմանքը ։ Մեզ հիւրընկալող կոմսը մեր Ֆրաւլէնի ստղանակից-ներէն մին է. և այն ժամանակ՝ որ Վիլէր մարքիզը Զօրս Կարմիր Մարդոց մին էր, մեք պարած էինք կոմ-սին անդրանիկ աղջկան հետ ։ Դուք պարտիք յիշել, գնդապե՛տ իմ ։

— Վիլէր մարքիզին վրայ կը խօսիք, հարիւրապե՛տ, գիտէ՞ք ինչ եղաւ ։

— Մեզնէ բաժնուած ու հեռացած էր, ինչպէս կը յիշէք, արձակուրդ մ'առնելով, որ հրաժարմամբ վերջացաւ ։ Ես դառնապէս զարմացայ երբ անոր մահ-ուան զրոյցը պըլտիկ սկսաւ, ես որ . . . ։

Ցասման մռնչիւն մը խզեց հարիւրապետին խօսքը ։ Թոնին էր որ չկրնալով հանդուրժել այդ մարդուն յանդուգն լրբութեան, ոտքի վրայ ելեր էր, հրա-ցայտ աչօք, որպէս զի երեսին զարնէ իւր բոլոր դիտ-ցածները թէ՛ Լավնէյի և թէ՛ անոր համախոհներուն մասին . . . ։

Բայց մարքիզին խոժոռ նայուածքը կասեցուց զայն ։

— Ի՛նչ է այդ, տասնապե՛տ, հարցուց Լանժվէն մարքիզը ։

— Ներեցէ՛ք ինձ, գնդապե՛տ իմ, ակամայ ան-համբերութեան շարժում մը . . . դրիչս կոտրեցաւ . . . Թոթովեց Թոնի իւր քարտուղարի անշուք դերին վե-րադառնալով, և ուղեղին մէջ եռացող կատաղու-թիւնը զսպելով ։

— Այս երիտասարդները շատ կրակոտ են, ըսաւ Լանժվէն մարքիզը ժպտելով, ամեն բանի մէջ ֆրան-կան կ[illegible] կը խառնեն, որ թշնամեաց համար միայն պէտք էր վերապահէին ։ Այդպէս, կը կարծէք որ այդ տիկնայք տեսակցութիւն մը կը խնդրէին ձեզնէ ։

— Այո՛, գնդապետ իմ. հետեւաբար ետեւէն գը-նացեր էինք պատգամաւոր համրին, որ մեզ անծա-նօթ ծակէ մը գաղտնի նրբանցքներուն մէջ մտցուց, ուր այդ անցքն անցաւ ։ Յանկարծ մեր առաջնորդը կանգ առաւ, ծածուկ դուռ մը բացաւ . . . ։

— Եւ այն ժամանա՞կ ։

— Այն ժամանակ, երբոր մեք ցոյց տուած սեն-եակը մտնելու վրայ էինք, համբերու ամբոխ մը մեր վրայ յարձակեցան սուր ի ձեռին ։ Այն փոթորկին առջեւ նահանջիլ ուզեցինք, բայց ի՞նչ տեսնենք ։ Մեր ետեւը կապոյտ համազգեստներով Ֆրանսական պահապան զինուորներ, որք մեր ճանբան կը փակէին ։ Զկրնալով հաւատալ այսչափ յանդգնութեան, խոյա-ցանք անոնց վրայ և ի փախուստ դարձուցինք . . . ։ Այն հալածումն ըրած ժամանակնիս էր որ անոնցմէ երեքը, սարսափէ յափշտակուած, վհի մը մէջ դա-հավիժեցան, ուր հաւանականաբար իրենց փառ դա-ւաճանութեան պատիժը գտան . . . ։

— Եւ դուք չէ՞ք գիտեր այդ մարդոց անունները ։

— Ինձ այնպէս թուեցաւ որ անոնցմէ միոյն թե-ւին վրայ յիսնապետի ժապաւէններ կային, ըսաւ Լավնէյ ։ Եւ եթէ չեմ սխալիր, շարունակեց Թոնին նայելով, ուրիշ մ'ալ տասնապետ էր ։

— Կը դրէ՞ք, քարտուղա՛ր, հարցուց մարքիզը ։

— Ու-րիշ-մ'ալ-տաս-նա-պետ-էր . . . կրկնեց Թո-նի առանց այլայլելու ։

— Այս առաւօտեան կոչը զանոնք ճանչցնել կու-տայ անշուշտ, ըսաւ Լավնէյ ։

— Տարակոյս չկայ, ըսաւ գնդապետն, որ իւր գորշ ընչացքը կը խածատէր, և քանի որ այդ մար-դիկն ատիճանաւոր են, իրենց յանցանքն աւելի ծանր է . . . ։ Ստորադաս սպաներ, որք իրենց մե-ծերն սպաննել ուզեն, թէեւ բան չէ այդ ։ Որո՞յ վրայ կը կասկածիք, հարիւրապե՛տ ։

(Շարունակելի)

...պրուշադրութենէն չի վրիպեր դէմ գրական նուէրներով օգնել Անթացւոց, ուր միմիայնդ վարժանեան նախակրթարանը կարօտ է այսպիսի օգնութեանց։

Պարտ անձին կը համարիմ նաեւ շնորհակալութեամբ յիշել զՄեծ. Ց. ...չեմեան ի Զմիւռնիա, որ երեք տարիէ ի վեր կը շարունակէ նուիրել ...րեւելեան Մամուլ հանդէսն առ ...վարդանեան ընկերութիւնն։

ԼՈՒՍԱՒՈՐՉԱԿԱՆ ԵՒ ԿԱԹՈԼԻԿ ԱԶԳԱՅԻՆՔ Ի ՏՐԱՊԻԶՈՆ

Տրապիզոնէն սեպտ. 30 թուով բա...կամի մը գրուած նամակէ մը կը ...ղենք հետեւեալը․

...կամիմ տալ ձեզ փոքր ինչ ծա...նօթութիւն զիրաց քաղաքիս որ ան...կան առնչութիւն ունենան ձեր ...փաքանաց հետ։ Ուրիշ առթի ...ով ուրիշ նիւթերու վրայ ալ ...ել, այժմէն միայն մեր կաթոլիկ ...րց դպրոցին համար պիտի ը...թէ իւր բացարձակ չգոյու...թեն աչքի կը զարնէ․ և այս ...տակ դատարկութիւնը, այս ...գին պակասութիւնը իբր թէ ...նելու համար ժողովուրդը իւր ...ակները յանձնած է խնամոց ...րեւելեան դպրոցներու, ինչպէս կը կոչեն զայս իրենք զի...նք, և ինչպէս գիտէք շատ ժա...ակ չէ որ Գաղղիայէն դէպի մեր ...առները թափեցան այդ ...եւելեան յաւակութիւններ ...նեցան կանխաւ, որ դեռ չեկած ...աած (Կ. Պոլսէն ի Տրապիզոն)

...

այսօր իր ծոցին մէջ կը պարունակէ գրեթէ հաւասար թուով Հայ Լուսաւորչական և Հայ կաթոլիկ ան... դամք, ընդ ամենն հարիւր ...ռսուն, կործեմ։ Եւ եթէ ես հոս ...եղ... բայրսիրութեան կամ հայ... թեան պայծառ գաղափար... տա... լու համար՝ այդ ըստ ինքեան աննշան ...հուչական ու կաթողիկէ բառերը գործածել ստիպուեցայ, աղէկ գիտցէք որ, իրօք, այդ բառերն երբեք անոնց բերանը չեն դադրեցուցած պարապ տեղը շրթունք շարժելու՝ մէկզմէկ եղբայր ճանչնալու համար ըստ ամենայնի։ Տարի մ'է, ուրեմն, ամենայն սիրով յարատեւեց և ա՛լ ժամանակն է, կարծեմ, հաշակելու թէ անկեղծ ու անքակտելի է իւր սէրն, որով թէ՛ Մասիսի և թէ ամեն ազնիւ Հայու համակրանացն արժանի․ ասոր համար այս անգամ հարկ համարեցի զինքը Ձեզի ներկայացնելու, որ դուք ալ, ձեր կարգին, բոլոր Հայ աշխարհին ներկայացնէք, որպէս զի օգտուի ամեն կերպով։ Ցաւուկ շնորհ ունիմք առ Մեծն Հայաստանի որ զաւաքինն ձրի նըւիրեցաւ ընթերցարանիս։

ՍԱՐՍԱՓԵԼԻ ՄԱՐԴԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ

Պէրլինի մէջ Քոնրատ անուն մի դերձակ ի մահ դատապարտեցաւ՝ իւր կինն ու չորս զաւակներն սպաննելուն համար։ Դատաստանն, որ շատ ուշադրութիւն գրաւեց, չարագործութեան նշանաւոր առարկէք մ'երեւան հանեց։ Քոնրատ 34 տարեկան է, և մի զօրաւոր բնաւորութիւն ունի եղեր, խելացի, ճարտարամիտ, ընթերցասէր և իւր կիրքերը սանձելու կարող մարդ մ'է եղեր։ Անյագաբար կարդացած էր Շիլլէր Գերմանացի բանաստեղծի և Տարուին Անգլիացի բնագէտի գործերն․ և իւր ընթերցանութիւնք այն եղբակացութեան բերեր են զինք որ բանի մը չէր հաւատար այլ եւս։ Ո՛չ միայն կրօնքը թողած էր ինք, այլ և սովրած էր իւր կինն որ եկեղեցի երթալէ դադրի և իւր զաւակներն անկրօնութեան մէջ մեծցնէ։ Քոնրատ ապա կը սկսի յարաբերութիւն ունենալ աղջկան մը հետ, որոյ հետ ամուսնանալու ազատ լինելու համար օգոստ. 11 և 12 ի գիշերը կը խեղդէ իւր կինն և 4 զաւակներն, երբ կը քնանային։ Առտուն, կնոջ և կրտսերագոյն տղուն մարմինները դրան մը ետեւ կախուած կը գտնուին, միւս երեք տղայոց մարմիններն ալ պահարանի մը մէջ կախուած։ Մօր անկողնոյն վրայ Շիլլէրի մէկ հատորին այն էջը բաց կը կենար, որ կը պարունակէ Քինտէրմէօրտէրէն (Զաւակն սպաննող կինը) խորագրով քերթուածն, հնարք մը, որով Քոնրատ կ'ուզէր հաւատացնել թէ իւր կին, թէ՛ իւր զաւակներն և թէ՛ ինքզինք սպաննած լինի։ Բայց նամակ մը, զոր Քոնրատ ուղղած էր առ իւր սիրուհին, այնչափ կաւբեւոր տարր մ'եղած էր իրեն դէմ հաւաքուած մանրամասն վկայութեանց մէջ, որ դատարանը զայն մեղապարտ գտաւ և ի մահ դատապարտեց։ Քոնրատի խոստովանելով, քնացած կնոջ գիշերն իւր կնոջ հետ կռիւ ունեցեր է, և անոր առջեւէն ուրիշ սենեակ մը փախչելով գիշերն հոն նստեր է, և այն միջոցին կինն սպաներ է իւր զաւակներ և ինքզինք։ Առտուն դարբին մը բերել տուեր է սենեկին դուռը բանալ տալու համար, և շատ լացեր և մարեր է երբ իւր ընտանեաց վիճակը տեսեր է։ Բայց դատաւորք կարեւորութիւն չտուին այս շինծու պատմութեան։ Քոնրատ երբ իւր մահապարտութեան վճիռը լսեց, մարեցաւ ինկաւ, բայց յետոյ քիչ մը գինի խմցնելով զօրացաւ և բանալը դրուեցաւ, ուր պարտի համբել իւր վերջին ժամեր։

ԳԻՏԱԿԱՆ

Գ | ԱՍՏՂԱՑ ՎՐԱՅ ՔԱՆԻ ՄԸ ԽՕՍՔ

Բ․

ԳԻՍԱՒՈՐԱՑ ԲՆԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

(Շարունակութիւն)

Լուսապատկերաքննիչով լուծուելով գիսաւորաց լուսապատկերը գլխաւորաբար երեք լուսաւոր շերտերէ կը բաղկանայ, որոնք նոյն աստղերը կազմող միգամածութեանց մէջ ...։ Չորսին և ...կանչ այրեցեալ վիճակի մէջ, դըտնուիլը կը նշանակեն։ Ցիշեալ շերտերը գիսաւորին գլխուն որ և իցէ կողմը տեսանելի են, բայց պոչին վրայ կ'անհետանան։

Վերջերս կրցած են նաեւ գիսաւորաց լուսապատկերներուն լուսանկարն ալ հանել։ Կը յաւելունք զրուցել առ այսմ որ լուսնոյ լուսանկարներն որ Պ. Ժանսէն երկրորդական վայրկենի մը 1/200 մասին մէջ հանելու յաջողած է, 1881 ին գիսաւորին լուսանկարն հանելու համար կէս ժամ իրեն պէտք եղած է։ Անկէ կրնայ հասկցուիլ գիսաւորաց լուսոյն բիմիական ազդեցութեան դանդաղութիւնն։

Գիսաւորաց ոմանց միջակէտերն հաստատուն մարմիններէ կազմուած երեւցած են, ինչպէս 1618ին և 1661ի գիսաւորներն, որոց մէջ կ'ըսէ Հէվիլիս աստեղագէտը թէ լուսաւոր կէտեր սփռուած էին։ Շատ մ'աստղագէտներ կ'ըսէին թէ անկայ անկարելի է, բայց 1809ին Ա. և Գ. գիսաւորներն, 1871ին Ա. գիսաւորը, 1874ին գեղեցիկ գիսաւորն հեռադէտով զննուելով յիշեալ երեւոյթն ներկայացուցած են։

Պ. Գ. Ֆլամարիոն աստղագէտը, այս տարուան յունիսի Աստղագիտական ամսաթերթին մէջ կ'ըսէ թէ․ «Գիտութիւնն, որ գիսաւորաց շարժման ճանաչողութեան մէջ այնչափ մեծ յառաջդիմութիւններ ըրաւ, ճշմարտիւ անոնց բնագիտական կազմութեան վրայօք շատ ետ մնացած է։ Նոյն աստղերուն պոչերուն ինչութեան խնդրոյն դալով, որ և իցէ տեսութեամբ մը նոյն խնդիրը չեն կրցած լուծել։ Այս կէտիս վրայ այժմ աւելի յառաջացած չենք քան թէ Սենեկայի ժամանակն։»

Այժմ տեսնենք թէ աստղագէտք ինչ կարծիք ունին գիսաւորաց պոչերուն ինչութեան կամ բնաւորութեան վրայ։

Ըստ Աբիանի, Գարտանի և Դիկօ-Պրաէի, գիսաւորի մը պոչը տեսաբանական պարզ երեւոյթ մ'է, որ գիսաւորին միջակէտը շրջապատող կազային թափանցիկ միջոցն շրջած ժամանակն՝ Արեգական լուսին կրած բեկբեկմամբ յառաջ կուգայ։ Կէրկոն և Սէկէյ գիտնականք այս կարծիքս իձեւին առնելով, ենթադրեցին թէ գիսաւորին մթնոլորտն է որ այսպէսով բեկբեկմամբ կը լուսաւորուի, բայց այս կարծեօք պէտք էր ընդունիլ որ գիսաւորներն իրենց հետ 60, 80, մինչեւ նաեւ 100 միլիոն մղոն տարածութիւն ունեցող մթնոլորտներ կը շրջեցնեն, ինչ որ ընդունիլն շատ դժուարին է։

Ուրիշ կարծիք մ'ալ գիսաւորաց պոչերուն բնաւորութեանը վրայ, զոր Կեպլեր ըրած էր։ Այս կարծեաց մասնակցած են Հօք, Էօյլէր և յետոյ Լաբլաս։ Ըստ այսմ կարծեաց գիսաւորաց պոչերն ճշմարիտ գոյութիւն մ'ունին, որոնք գիսաւորին միգամածութենէն մղիչ զօրութեան մը (ֆօռս րէփիւլսիվ) միջոցաւ բաժանեալ և անոր միջակէտին ձգողութեան սահմանէն դուրս վանեալ անօսր մարմնոց ժողվածոյք են։ Բայց ի՞նչ է այս մղիչ զօրութիւնն։ Արդեօք ճշմարիտ զօրութի՞ւն մ'է, որ նոյն ինքն արեգակնային ճառագայթման կը պատկանի, ինչպէս ենթադրած են Կեպլեր, Էօյլեր և Լաբլաս։ Այս արեգակնային ճառագայթից ազդեցութիւնն որ բխման տեսութեան մէջ գիւրութեամբ կը մեկնուի, այսօրուան օրս ընդունիլն դժուար է, որովհետեւ ծածանմանց տեսութիւնն զայն խիստ անհաւանական կը կացուցանէ։

Բայց արդեօք յիշեալ մղիչ զօրութիւն տեսանելի՞ մզում մ'է, որ գիսաւորին պոչը կազմող նիւթին, ու նոյն պոչին շրջած միջոցին նիւթոց ծանրութեանց տարբերութենէն յառաջ կուգայ։ Այս կարծիքը կը պաշտպանեն Նիւտն (Նեւտոն) և իւր ետքը Հօդ և Պօլկոնիկ։ Նիւտն գիսաւորին պոչին Արեգական հակառակ կողմը ձգուիլը, կը նըմանցընէ այն շոգեաց վերացման, որոնք իրենց տեսակարար թեթեւութեան շնորհիւ մթնոլորտին աւելի ծանր շարքերուն վրայ կը բարձրանան։

Դարձեալ, արդեօք յիշեալ մղիչ զօրութիւնն, ինչպէս Սըր. Ճոն. Հէրշէլ կը կարծեր, Արեգական ելեքտրականութեան մէկ ազդեցութի՞ւնն է, որ հեռաձգեալ գիսաւորին Արեգական մօտենալովը զայն ազդեցութեամբ կ'ելեկտրականացընէ։ Այսպէսով գիսաւորին միջակէտն ժխտական ելեկտրականութեամբ կը լեցուի, ուր որ անոր միգամածութիւնն որ դրականապէս ելեկտրականացած ըլլալով Արեգական հակառակ կողմը կը մղուի և կ'երթայ գիսաւորին պոչը կը կազմէ։ Այս կարծեօք գիսաւորաց պոչը մեկնող տեսութեան ջերմ պաշտպան կանգնած է Բիօ-Եանէյրոյի աստեղագիտական դիտարանին տեսուչը Պ. Լիէս նշանաւոր աստեղագէտը։

Վերջապէս, արդեօք վերոյիշեալ մղիչ զօրութիւնն․ նման մագնիսականութեան, բեւեռական զօրութիւն մ'է, ինչպէս Պեսսիլ աստեղագէտը պաշտպանած է, գիսաւորաց միջակէտէն զիմող ցայտից մեկնութիւն մը տալու համար։

(Մնացեալը յետոյ)

ՀԵՐՈՆԻՄՈՍ ԲԱՐՍԵՂԵԱՆ

Ուսուցիչ աստեղագիտութեան

ԿԱԶՄԱԿԱՆ ՕՐԷՆՔ ԵՒ ԿԱՆՈՆՔ

ԶԱՎԱՅԻ ՀԱՅ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ

—o—

ՑԱՂԱԳՍ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆՑ

Հասարակութեան, եւ այսոց պահպանութ. բնական յարակցեալ դրամոց

(Շար. եւ վերջ)

Յօդ. 21. Գէթ մին ի դասատուաց վարժարանիս պարտի լինել Հայ ազգաւ, կարող յուսուցանել մանկտւոյն զբարբառ իւրեանց մայրենի։

Յօդ. 22. Եթէ աւելի ինչ գոյանայ յեկամտից շարժուն եւ անշարժուն ստացուածոց, որք ըստ 20 րորդ Յօդուածի յատկացեալ են ծախուց պահպանութեան, յարատեւութեան վերոյիշեալ վարժարանին եւ մասնաւոր ուսմանց, զաւելին զայն մարթ է ի կիր արկանել, հաւանութեամբ հասարակութեան, կամ ի պէտս շինութեան նմանօրինակ վարժարանաց եւ կամ ի դաստիարակութիւն աղքատ Հայ մանկտւոյն այլուր։

Յօդ. 23. Հասարակութիւնն «Հայկեան Միաբանութիւն» անուամբ՝ եւ կամաւոր հանգամանօքութեամբ, դրամագլուխ մի ունի հաւաքեալ, որ յատկացեալ է Հայազգի անանկ այրեաց եւ որբոց օգնականութեան եւ աղքատ Հայ մանկտւոյ դաստիարակութեան։

Այսու բարեգործական դիտմամբ հաւաքեալ գումարն վերածեալ է ի մի շտեմարան որ ի Քալի բազար, ի Պաթավիա, խումբ D, Արեւելեան կողմ, Թիւ 34, արձանագրեալ յայժմուս յանուն Սուրբ Յովհաննէս Եկեղեցւոյ ըստ գրոյն գնման թիւ 685 որ յ7 Սեպտեմբերի 1863, Հողային տուրք թիւ 8967։

Վերոյիշեալ դրամագլուխն վերածեալ է, ըստ Եկեղեցւոյ կամ Ժողովըրդապետական յատուկ արձանագրութեանց, նաեւ ի շարժուն ստացուածս, ի մուրհակս եւ ի փոխատուութիւնս որք ապահովեալ են ընչից եւ կալուածոց գրաւմամբ։

Տնօրէն Ժողովն պարտի զայս ամենայն եկամուտս յատկացուցանել միայն նպատակաց վերոյիշելոց, հաւատարիմ մնալով միշտ յայսմ մասին ներքին կարգադրութեանց։

Յօդ. 24. Բայց ի վերոյիշեալ կալուածոց, հետեւեալքն իսկ, յանուն Սուրբ Յովհաննէս Եկեղեցւոյ արձանագրեալ են․

Ա. Շտեմարան մի ի Քալի բազար, ի Պաթավիա, Խումբ J, Արեւելեան կողմ, Թիւ 12, ըստ գնման գրոյն Թիւ 813 որ ի 26 Հոկտեմբերի 1857, Հողային տուրք Թիւ 5323։

Կալուածս այս եւ զուտ եկամուտ սորա պատկանի Ամենափրկչեան վանուց Ջուղայի որ ի Պարսիկս է մերձ ի Սպահան, ըստ յայտարարութեան որ տուաւ ի Պաթավիա առաջի Ժ. Ֆ. Մրնսէնի, Հասարակային Նօտարի, յ12 Հոկտեմբերի 1859, Թիւ 75։

Բ. Պահանջ մի արձանագրեալ յԱրդարութեան Դիւանի, եւ ապահովեալ առաջին գրաւմամբ տան միոյ որ ի Քեօնինկսբլէյն (Պաթավիա), Խումբ M, Հատուած Դ, Թիւ 149, ըստ գրաւագրոյ որ յ18 Մարտի 1871, Թիւ 20։

Գ. Սուրբ Յովհաննէս Եկեղեցւոյ մատակարարութեանն աւանդեալ գանձ յանուն սորա յիշատակեալ այլ եւ այլ գրաւեալ կալուածք եւ գումարք, որք այլոց ինչք են եւ եկամուտքն հանդերձ այլոց պատկանին, ըստ վկայութեան տոմարաց եւ արձանագրութեանց Եկեղեցւոյ․ այսինքն, ըստ արձանագրութեան Արդարութեան Դիւանի, առաջին գրաւմամբ գրաւեալ նախ կալուած մի ի Պօճօնկ Սամարանկ, Թաղ Թիւ 901, ըստ կալուածագրի Թիւ 401, որպէս ըստ գրաւագրի որ ի 27 Նոյեմբերի 1877․ երկրորդ՝ ի Պիւիթէնզորկ, ի Քամբօնկ Բլէտանկ, երկու հատուած հողոյ, յորոց վերայ պամպուեղէն չէնք, Հողային տուրք Թիւ 71 եւ 318։

Ի մէջ այսուայ գոյից աւանդելոց Սուրբ Յովհաննէս Եկեղեցւոյ, ըստ տոմարաց եւ արձանագրութեանց սորին, գոյ գումար մի՝ անուամբ Գանձանակ Տնանկաց Ջուղայի, որոյ եկամուտն՝ յատկացեալ Հայազգի աղքատաց Ջուղա քաղաքի Պարսից մերձ ի Սպահան, պարտի մատակարարիլ ի ձեռն աւանդապահ պաշտօնէից եւ խնամակալացն աղքատաց գանձանակի նորին քաղաքի։

Յօդ. 25. Հասարակութիւնս հաստատեալ զոլով այժմիկ, յայտնի է Եկեղեցի Սրբոյն Յովհաննու, վարժարանն Մանուկ Ցարութին, եւ այլ ամենայն վերոյիշեալ հաստատութիւնք, դադարեալ ի մասնաւոր մատակարարութենէ, պարտին, իբրեւ մասունք նորին միութեան, հպատակել կառավարութեան Հասարակութեանս։ Ըստ այսմ, տուեալ է Տնօրէն Ժողովոյ իշխանութիւն սրբագրելոյ, փոփոխելոյ ի հասարակային տոմարս, զարձանագրութիւնս իւրոցն ամենայն մուրհակաց, ստացեալ կամ գրաւեալ ամենայն կալուածոց իւրոց, որք ցարդ յանուն վերոյիշեալ հաստատութեանց կատարեալ են, այսինքն վերածելոյ զամենայն հին արձանագրութիւնս յանուն Հասարակութեան եւ փոխանակ հնոցն նոր եւ օրինաւոր վկայականս ընձեռելոյ։

Յօդ. 26. Եթէ երբէք, ի վերոյիշեալ գոյից, անշարժ ստացուած եւ կամ գումար մի փոխատուեալ ընդ գրաւու՝ ի նոր ինչ տեսակ ստացուածոյ վերածի, վաճառմամբ եւ կամ այլով որով եւ է եղանակաւ, զեկամուտ նորոյ ստացուածոյս պարտ է ըստ նպատակի նախորդին ի կիր արկանել։

ՑԱՂԱԳՍ ԼՈՒԾՄԱՆ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ

Յօդ. 27. Եթէ յընթացս ժամանակաց, ոչ առաւել քան զերկու Հայ ընտանիս մնան, օրինաւորապէս լուծեալ է Հասարակութիւնս, եւ վերոյիշեալ ամենայն անշարժ ստացուածք սորա, գրաւառեալ կալուածք, դրամագլուխք, եւ շարժուն գոյք դառնան անդրէն առ ազգն Հայոց ընդ իրաւասութեամբ Կաթողիկոսին, Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Հայրապետին, որոյ արդի աթոռանիստ տեղին է ի Վանս Էջմիածնի յԵրեւան Ռուսահայոց։

Ի վերոյիշեալ պայմանի Հասարակութեանս, Կաթողիկոսն պարտաւորեալ է, հաւանութեամբ իւրոյ Սինոդին կամ Ժողովոյն, յանձնել խնամակալութեան աւանդապահ պաշտօնէից բնակելոց ի Պաթավիա, պայմանաւ տեան ամաց պաշտօնավարութեան, զամենայն շարժուն եւ անշարժուն ստացուածս եւ զգոյս եւայլն պատկանեալս Հայ Հասարակութեան Ճավայի։

Պարտի զկէս զուտ եկամտից սոցա յատկացուցանել ի հաստատութիւն եւ ի ծախս վարժարանաց, այսինքն զերիս քառորդս կիսոյ վերոյիշեալ սեպհականել դաստիարակութեան Քրիստոնեայ մանկտւոյն Հայաստանեայց, իսկ ըզմնացեալ չորրորդն՝ դաստիարակութեան Հայ մանկտւոյ Ջուղայի, Պարսից քաղաքի մերձ ի Սպահան։ Իսկ միւս կէսն՝ վերոյիշեալ եկամտից՝ պարտի ի դրամագլուխս վերածիլ։

Սակայն եթէ յայսմ տասնամեայ ժամանակի, յերեւան գայցէ նոր հին Հայ Հասարակութիւն ի Ճավա, յայնժամ վերոյիշեալ եկամտից կէսն, մնացեալն ի պահեստի, վերադարձցի ըստ իրաւանց առ այս նոր Հասարակութիւն, պայմանաւ ի կիր արկանելոյ զայն համաձայն տրամադրութեանց կազմական Օրինաց ներկայիս։

Սակայն եթէ ի վերոյիշեալ տասնամեայ ժամանակի, ոչ յերեւան գայցէ այնպիսի նոր Հայ Հասարակութիւն ի Ճավա, յայնժամ կաթողիկոսն ունիցի իշխանութիւն, միշտ հաւանութեամբ իւրոյ Սինոդին, յանձնելոյ վերստին ի խնամս վերոյիշեալ մատակարարութեան զամենայն սեպհականութիւնս Հայ Հասարակութեան, եւ կամ բոլորովին վաճառելոյ զայնոսիկ եւ հաւաքելոյ զամենայն առնլիս, եւ պարտական լինի, ըստ վերասացեալ պայմանաց, զերիս քառորդս եկամտիցն յատկացուցանել հաստատութեան վարժարանաց, ի դաստիարակութիւն Քրիստոնեայ մանկտւոյն Հայաստանեայց, եւ զմնացեալ չորրորդն՝ նմանօրինակ օգտի Հայ մանկտւոյն Ջուղա քաղաքի Պարսից, մերձ ի Սպահան։

Այսու նպատակաւ, օրինակ մի ներկայ կազմական օրինագրոյս մատուսցի Նորին Վեհափառութեանն կաթողիկոսի, եւ իւրում Սինոդին, որպէս զի ի պահանջել հարկին, յամենայն ժամանակի, վարեսցի ըստ տրամադրութեանց վերոյիշեալ յօդուածոյ։

ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ՑՕԴՈՒԱԾ

Տնօրէն Ժողովոյ տուեալ է իշխանութիւն խնդրելոյ ի վսեմութենէ կառավարչին Հոլանտական Հնդկաստանի, զհաստատութիւն կազմական օրինացս, այսոցիկ եւ զճանաչումն Հասարակութեանս իբրեւ Մարմին կազմակերպեալ։

Հաւանութեամբ եւ որոշմամբ Ճավայի Հայ Հասարակութեանն Ընդհանուր Ժողովոյ, որ գումարեցաւ ի 19 Հոկտեմբերի 1879 ամի, ի Պաթավիա ի շինուածի Սուրբ Յովհաննէս Եկեղեցւոյ։

Թարգմանեաց յԱնգլիերէնէ

ՊՕՂՈՍ Թ. ՇԱՇԵԱՆ

Վերաքննիչ Ատենի դատաւոր

ԱԶԴ

Տօքթ, Տ. Պապաեան պատիւ ունի ծանուցանելու թէ իւր բնակութիւնը հաստատած է Մաքրիգիւղի մէջ ուր ամեն օր իրեն դիմող հիւանդները պատրաստ է դարմանելու։ Երեքշաբթի եւ հինգշաբթի օրերն ալ ժամը 6—8 Սամաթիա Ճիվանի էֆէնտիի դեղարանը պիտի այցելէ, ուր միայն երեքշաբթի օրերը ձրի պիտի դարմանէ․ նաեւ ուրբաթ օրերն ալ ժամը 6—8 Պահճէգափու Յ. Մէրամէթճեան էֆէնտիի դեղարանը կը գտնուի։

ԽՄԲԱԳԻՐ-ՏՆՕՐԷՆ

Կ. Ս. ԽԻԹԽԻՃԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՑ

Կ. Պոլիս Ճէլլալ պէյ խան

ԳԱՄԷԼԻԱ

(ՆԱԽԿԻՆ ԿԼՈՒԱՌ)

409 — ԿԱԼԱԴԱ ՍԱՆՏԸՔՃԸԼԱՐ ՓՈՂՈՑ — 409

—o—

Երբեմն Քօնթի Շահինի եւ յետոյ «կլուառ» անուամբ մեր վարչութեան ներքեւ գտնուած ծխախոտի գործարանն, այս անգամ կառավարական պաշտօնական ազդարարութեամբ իւր անունն Գամէլիաի փոխելով, ըստ նախնոյն ամեն ջան եւ գոհողութիւն չպիտի խնայուի մեր կողմէն աւելի եւս ընդհանրութեան գոհունակութեան արժանանալու, եւ նորա ճաշակը յիւրլին գոհացնելու համար․ հետեւաբար կը հրաւիրեմք մեր արգոյ յաճախորդներն, որ փութան պատուել սոյն գործարանն, եւ նորա արտադրութեան ազնիւ եւ ընտիր ծխախոտներէ բաղադրեալ լինելն փորձով հաստատեն։

Մասնաւոր խնամով նոր ձեւք բերուած Ենիճէի հատընտիր բերքերուն շնորհիւ յաճախորդք կարող են գտնել մեր քով այնպիսի անխառն եւ զուտ հոտաւէտ ծխախոտ եւ գլանիկներ, որոնց գերազանցութեան չեն կարող հաւասարիլ եւ բաղդատութեան մտնել ուրիշ որ եւ է ծխախոտի արտադրութիւնք։

Թէ Կ. Պոլսէն տրուած եւ թէ գաւառներէն խրկուած յանձնարարութիւնք ամենայն ճշդութեամբ եւ փութանակի կը կատարուին, ինչ քանակութեամբ որ ըլլան տրուած հրամաններն։

Օտար երկիրներէ եկած յանձնարարութիւնք ըստ մաքսային օրինաց պանտըրօլի տուրքէ ազատ են։

Մթերանոց, Կալաթա Սանտըքճըլար փողոց թիւ 409։

Մասնաճիւղ, Կ. Պոլիս Պալըք-բազար թիւ 165։

ՏԷՄԻՐՃԱՓՈՒԼԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ԳԻՆԵՐ

ԾԽԱԽՈՏ

Հին	300 նոց	10	տրամնոց	7 1/2	ղրշնոցն	= Նոր	240 նոց	25	կրամնոց	6 ղրշի
»	200 »	»	»	5	»	= »	160 »	»	»	4 »
»	150 »	»	»	3 3/4	»	= »	120 »	«	»	3 »

Մնացորդ տեսակներն իրենց պանտրօլի վրայ եղած գիներովն։

ՍԻԿԱՐ

Հին	300 նոց	25	հատնոց	7 1/2	ղրշնոց	= Նոր	240 նոց	25	հատնոց	6 ղրշի
»	200 »	»	»	5	»	= »	160 »	»	»	4 »
»	150 »	»	»	3 3/4	»	= »	120 »	»	»	3 »

400 նոց եւ 80 նոցն իրենց նախնի գիներովն։

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Արամեան գրատունը, որ երկար ատենէ ի վեր յարաբերութիւն հաստատած է Ֆրանսայի, Անգլիոյ և Պէլճիոյ մեծ գրավաճառաց հետ, այժմ ընդարձակելով իւր գործառնութիւնքը սկսած է նաեւ Գերմանիոյ գրավաճառաց վրայ եղած ամեն յանձնարարութիւնք ընդունիլ։

Մասնաւորապէս Պէրլինի, Կոլօյի և Լայբցիկի գրավաճառաց հետ ուղղակի յարաբերութիւն ունենալով՝ տեսակ տեսակ աշխարհացոյց տախտակներ, ատլասներ, մանաւանդ Բէգէրսանի, Գարլ Քրաֆի, Քիբբէրդի և այլ հռչակաւոր աշխարհագիրաց նորանոր քարտէսները, երկրագունտ, երկնագունտ, եւն, եւն, կը բերուին փափաքողաց դիւրամատչելի պայմաններով։

Արամեան գրատունը յաջողած է իւր գործոյ մէջ ցուցած ճշտութեամբը, փարիզու մի քանի գրավաճառաց միակ ներկայացուցիչն ըլլալ Թուրքիոյ համար։

Արամեան գրատան միջոցաւ կարելի է ստանալ Եւրոպիոյ զանազան երկիրներու որ և է ուսումնական գործի վրայ տեղեկութիւնք։

Արամեան գրատունը յանձն կառնու կատարել փարիզի, Պէրլինի ամենամեծ արհեստաւորաց ձեռօք, պատկերաց փորագրութիւնք պղնձի կամ տոսախի վրայ, նկար, կաղմանական կաղապար և այլն։

Արամեան գրատունը Եւրոպիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ հրատարակուած լրագրաց, հանդիսից բաժանորդագրութիւնք կը կատարէ և բաժանորդաց կը յանձնէ կանոնաւորապէս հետզհետէ երեւցած թերթերը։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել գրատունն, Ցակոբեան խան թիւ 14 և 13 սենեակները։

ԱԶԴ

Իւսկիւտար, Պիւլպիւլ Տէրէսին, թիւ 3 Իզմիտցի Սարգիս աղայի տան մէջ կաթնատու Հայ կին մը կայ իբր 25 տարեկան, որ պատրաստ է պատուաւոր տան մը մէջ կաթնաըւութիւն ընել չափաւոր պայմաններով։ Պէտք ունեցողն յիշեալ տունը կրնայ դիմել։ 3—1

ԱԶԴ

Արնաւուտ քէօյի մէջ երկու տունք կան ծախու, վերաբերեալ Տ. Ժ. եւ Ն. Վուրոյ եղբարց։

Ով որ այս տուներէն մին կամ երկուքն ալ գնել ուզէ, պէտք է դիմէ նոյն գիւղն առ Տ. Թէոտոր Քացիկայ։ եւ անոր հետ խօսի։ 24—15

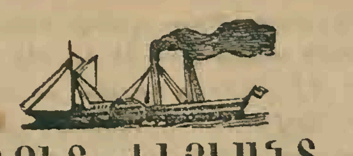

ՖՐԷՏ, ԼԷՅԼԱՆՏ
ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

[illegible]

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ
[illegible]	2,500	[illegible]	3,700
[illegible]	2,500	[illegible]	3,700
[illegible]	2,500	[illegible]	3,700
[illegible]	2,500	[illegible]	5,500
[illegible]	3,700	[illegible]	5,500
[illegible]	6,000	[illegible]	5,500
[illegible]	6,000	[illegible]	2,200
[illegible]	800	[illegible]	2,500
[illegible]	2,000	[illegible]	800
[illegible]	700	[illegible]	700
[illegible]	3,700	[illegible]	3,800
[illegible]	3,700	[illegible]	6,800
[illegible]	3,700	[illegible]	6,800

Շաբաթական շոգենաւներու նոր գիծ մը հաստատեցաւ Լիվրբուլի եւ Պոսդընի միջեւ, եւ ստորագրեալս հեղուկէ զատ ուրիշ վաճառք կ՚ընդունի օրինաւոր սակագներով։

[illegible]

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆՏԷՆ

Գործակալ

թիւ 34, 35, 36, Եէնի Միւլքի խան, Ղալաթիա

Նաւատեարք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ եւ ընկ. Լիվրբուլ

[illegible]

Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնդէն.
Ճիպրալդար, Պ. Պ. Քարվըր Եղբարք.
Աղեքսանդրիա, Կ. Լ. Վահման եւ ընկ.
Մալդա, Ա. Քամիլըրի.
Շիրա, Ա. Մ. Մավրոկորտադոյ.
Զմիւռնիա, Պ. Ուիդօլ եւ ընկ.

VICHY

ՎԻՇԻ

[illegible] 22 [illegible]

GRANDE GRILLE. — Աւշային տկարութիւնք, մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք լեարդի եւ փայծաղի խցումն, ներքին գործարանաց խցմունք, մաղձային քար եւայլն.

HOPITAL — Ստամոքսական ճանապարհաց հիւանդութիւնք, ստամոքսի ծանրութիւն, դժուարամարսութիւն, ախորժակի պակասութիւն, ստամոքսի ջղացաւ, անմարսութիւն։

CÉLESTINS. — Երիկամանց և փամփուշտի տկարութիւնք, միզական աւազ եւ միզական քար, յօդացաւ չաքարախտ (Տիապէթ), սպիտակուց — միզական (Ալպիւմինիւրի)։

HAUTERIVE —Երիկամանց եւ փամփուշտի տկարութիւնք, աւազ քար, յօդացաւ, չաքարամիզութիւն սպիտակուց—միզական։

Աղբիւրին անունը պէտք է փնտռել շիշերուն քարսիլին վրայ։

Ամեն դեղագործաց եւ դեղավաճառաց քով կը գտնուի։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա 11 հոկտ.

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ
(Օսմ. ոսկին 100 ղրուշի հաշուով)

Լոնտրա 3 ամիս, ղրշ 109 7/8 առ Անգլ. լիր
Փարիզ 3 » Ֆր. 23, առ Օսմ. լիր

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Օսմ. Քօնս. [illegible]		13,39
[illegible]		
կէս օրին		
Եգիպտ. միաց. բաց. ոսկի		
կէս օր		
		Անգլ. լիր
Ըօսթէթիք Ճէնէրալ 6 0/0		5.15
» Օթօման		4, 6
Կ. Պոլսոյ Գանքան		9,
Գրէտի Ճէնէրալ 6 0/0 Օսմ. լիր		7,
Փոխ. 1863 (Մուզթոն) 6 0/0 Ֆր.		—
» 1865 » 6 0/0		79,
» 1869 (Բլիւար) 6 0/0		71,
» 1872 (Պօն տիւ Թրէզօր)		25.75
» 1873 (Բլիւար) 6 0/0		65,
Թուրքիոյ երկաթուղի		56.73
[illegible]	գ. կ.	196,
[illegible]	(գ. կ.) Օսմ. լիր	340
[illegible]	»	1030
[illegible]		40
[illegible]		

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ
(Օսմ. ոսկին 100 ղրշէն)

	Ղրշ
Անգղիական ոսկի	110 5
Գաղղիական »	87 30
Բօլ	90 10
Գրիմիլ	81 20
[illegible] (գարիք)	912
» արծաթ (նոր)	91
Մէճիտիէի տարբերութիւն	107 36
Վեցնոց	125 30
[illegible]	208
Մէթալիք	205

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտրա 21 հոկտ

Անգղ. Քօնս.	101 9/16
Օսմ. »	12 7/8
Փոխ. 1865	16
» 1869	14 1/4
» 1871	71 3/4
» 1872	26
» 1873	12 3/4
» 1877	84 3/4
Զանք Օթօման	22 1/8
Իտալ. փոխ. 7ցի	86
Եգիպտ. միացեալ	71 7/8
» արտօնեալ	92 3/4
Ցայրա Ըանէք	70 3/8
Փոխ. Ռօշիլտ	92 1/2
Փոխանակագիր Փարիզի վրայ	

Փարիզ 21 հոկտ.

Գաղղ. Քօնս. 3 0/0		116.47 50
» » 5 0/0		81,25
Օսմ. Քօնս.		12.77 50
Փոխ. 1865	Ֆր.	75
» 1869		68
» 1873		62.
Օսմ. Երկաթուղի		58.25
Զանք Օթօման	գ. կ.	804 37 50
Գրէտի Լիոնէ	գ. կ.	632.50
Իուս. փոխ. 5 0/0 (1877)		90,50
» » Արեւելեան		—
Իտալ. Քօնս.		89,10
Եգիպտ. միացեալ		363.75
Փոխանակագիր Լոնտ. վրայ		25,27

Վիեննա 21 հոկտ.

Փոխ. Լոնտրայի վրայ	119.60
[illegible] երկաթուղի	27,20

ԿԷՍ ՕՐ 6,44

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

[illegible]

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ
[illegible]	4,200	[illegible]	3,000
[illegible]	4,000	[illegible]	3,000
[illegible]	4,000	[illegible]	3,000
[illegible]	3,250	[illegible]	2,600
[illegible]	3,250	[illegible]	1,700
[illegible]	3,250	[illegible]	800
[illegible]	3,250	[illegible]	800
[illegible]	3,250	[illegible]	750

Իդէօ շոգենաւը, (նաւապետ՝ Օվըն,) Լիվրբուլէն պիտի գայ ամսոյս գէպի 23 ին։

Բէրօ շոգենաւը նոյեմբեր 8ին Լիվրբուլէն կ՚սպասուի։

Վերոյիշեալ շոգենաւք չքեղապէս յարդարուած են ճանբորդներու համար։

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՈԼ եւ ԸՆԿ.

Գործակալք

Մէյտանճըգ սօգագ, Պոլիս

կամ առ Պ. ՆԷՎԻՑԼ Է. ՄԱԼԹԱՍ

թիւ 1 եւ 3, Նարլեան խան, Վոյվոտա փողոց, Ղալաթա.

Տնօրէնութիւն, Լիվրբուլ,

ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ եւ ԸՆԿ.

31, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվրբուլ.

Գործակալութիւնք

Աղեքսանդրիա	Ռ. Ճ. Մոս եւ ընկ.
Պէրութ	Ց. Բալթաբաքի
Կ. Պոլիս	Ց. Վ. Ուիթոլ եւ ընկ.
Դարդանէլ	Ֆրանք Քալվէրթ
Ճիպրալթար	Սմիթ, Իմոս եւ ընկ.
Մալթա	Սմիթ եւ ընկ.
Իսքէնտէրուն	Լէվի, Ֆրանք եւ ընկ.
Զմիւռնիա	Պ. Ք. Ուիթալ եւ ընկ.
Շիրա	Ն. Ք. Բէզրոբուլոյ

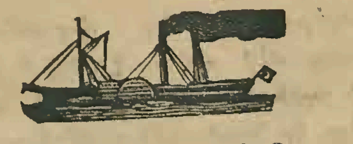

ՔԻՒՆԱՐՏ
ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

[illegible]

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ
[illegible]	3,000	[illegible]	2,000
[illegible]	3,000	[illegible]	2,000
[illegible]	3,000	[illegible]	1,200
[illegible]	3,000	[illegible]	1,200
[illegible]	3,000	[illegible]	7,000
[illegible]	3,000	[illegible]	5,000
[illegible]	3,000	[illegible]	5,000
[illegible]	3,000	[illegible]	7,800
[illegible]	3,800	[illegible]	4,000
[illegible]	3,000	[illegible]	4,700
[illegible]	2,500	[illegible]	4,600
[illegible]	2,500	[illegible]	4,600
[illegible]	2,500	[illegible]	3,200
[illegible]	2,500		

Թրինէտատ շոգենաւը (նաւապետ Ֆէրկիւսոն) Լիվրբուլէն կ՚սպասուի դէպ ի ամսոյս 25ը։

Ստորագրեալս արտօնութիւն ունի ճանբորդ եւ վաճառք ընդունիլ Նիւ Եորքի եւ Պոսդընի, ինչպէս նաեւ Միացեալ-Նահանգաց ուրիշ կողմերուն համար՝ օրինաւոր սակագներով։

Դիմել առ

ԹՈՄԱՍ Ք. ՃՈԼԻ, Գործակատար. թիւ 1 Քիւչիւք Հալիլ փաշա խան Ղալաթիա։

Տնօրէնք ընկերութեան

ՊԸՐՆՍ ԵՒ ՄԱՔԻՎԸՐ

1, Ռըմֆորտ Սթ. Լիվրբուլ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Ա. Ա. ՍՈՒՐԷՆԵԱՆ

ՆՊԱՐԵՂԷՆՔ ԵՒ ՈԳԵԼԻՑ ԸՄՊԵԼԻՔ

Կ. Պոլիս, [illegible] 14

ՍԻՆՔԼԵՐԻ ԱՃԱՌ

Անգլիացի բժշկապետ Տոքթոր Սինքլերի վերջերս հնարած աճառը՝ մինչեւ հիմա ճանչցուած բոլոր լուացքի աճառները կը գերազանցէ թէ՛ խնայողութեան, թէ՛ աշխատութիւնը նուազեցնելու եւ թէ՛ ճերմակեղէնները պահպանելու մասին. մեք եւ մեր բազմաթիւ բարեկամներն որ քանիցս փորձեցինք զայն, համոզուած եմք որ մեր անական կենաց մէջ երջանիկ յեղափոխութիւն մը պիտի մտնէ այս աճառին տարածմամբը. ամենէն խոնարհ յարկերէ սկսեալ մինչեւ մեծամեծաց պալատներ, գիշերօթիկ դպրոցներ, հիւանդանոցներ եւ այլն, նախամեծար պիտի համարին Սինքլերի աճառը՝ նկատելով մանաւանդ որ անոր մէջ վնասակար հիւթեր չկան. իւր առատ փրփուրին շնորհիւ բաղնեաց համար ալ գործածուելու խիստ յարմար է։

Ահաւասիկ լուացքի համար զայն գործածելու եղանակը.

Առջի իրիկուընէ մէկ կաղապար (քալըպ) աճառը տաշէ փոքր ամանով մը եռացեալ ջրոյ մէջ եւ թող կրակին վրայ մինչեւ որ աղէկ մը հալի, յետոյ կաթսայի մէջ լեցուր չորս իոյլ (քօվա) պաղ ջուր կամ տաք ջուր՝ (եթէ լաթերը խիստ աղտոտ են). ճերմակեղէնները պատրաստէ նախ, լեցուր եռացեալ աճառոտ ջուրն այդ կաթսային մէջ եւ անմիջապէս թաթխէ ճերմակեղէնները եւ թող այնպէս. առաւօտուն չիթի մը բրէ զանոնք եւ աղէկ մը քամէ, յետոյ երկու կամ երեք անգամ յատակ պաղ ջրով ածրէ մինչեւ որ աճառը վրայէն բոլորովին երթայ, եւ կ՚ունենաս սքանչելապէս սպիտակցեալ ճերմակեղէններ։ Աղտոտները կաթսայէն հանելէ ետք, պէտք չէ աճառ ջուրը թափել, այլ անոր մէջ թաթխէ ներկաւոր լաթերն ու բրդեղէնները, զոր հինգ վեց ժամ յետոյ կը հանես մի եւ նոյն կերպով ինչպէս բըրր ճերմակեղէններուն։

Ցատուկ պայմանագրութեամբ գործակալ կարգուած ըլլալով՝ Սինքլերի աճառին միակ եւ գլխաւոր կեդրոնը թէ՛ Պոլսոյ եւ շրջակայից եւ թէ բոլոր Ասիոյ համար մեր վաճառատունն յատկացուցած եմք։ Պատ. վաճառականք, խանութպանք եւ հասարակութիւնն հրաւիրեալ են այն տեղէն գնելու։ Թէ՛ մայրաքաղաքիս մէջ եւ թէ՛ գաւառներն հաստատուելիք տէբօներու ցանկն հետզհետէ պիտի հրատարակեմք։

Նոյն վաճառատան մէջ կը գտնուին նաեւ Քանտիոյ եւ այլ ընտիր աճառներ, ամենազոյն սեւ խաւեար եւ տարեխ, Սիպերիոյ առաջին կարգի կարագ իւղ, զմակի ճերմակ իւղ, խիստ ընտիր եւ մինչեւ աստիճանի սքարմաչէթ մոմեր, խահուէներ՝ Րիօյի եւ Մարթինիքի, շաքարներ՝ Թրիէստի, Հոլանտայի տակառով եւ Գաղղիոյ գլուխ շաքար, Նաբօլիի եւ Ճենովայի մաքարնա եւ շէհրիէներ, Մալթայի եւ Մարսիլիոյ բախալէս, Թրքական եւ Հոլանտայի պանիրներ, Միլանի կարագ, քօլա, Եգիպտական՝ իտալական եւ Անգղիական բրինձներ, լուբիա, ձէթ, լեղակ (չիվիտ) եւ այլն, եւ այլն։

Մեր գործոյն հիմնագիծն է գներու մէջ չափաւոր ըլլալ, մեծարոյ յաճախորդները բնաւ չընենգել եւ գոհացնել զնոսա։ Մեզ եղած յանձնարարութիւններն անստգիւտ ուղղութեամբ կատարելնիս արդէն փորձով ցուցած եմք. գնուած ապրանքներն ուզուած տեղերը կ՚ուղարկեմք մեր բեռնակրաց միջոցաւ, թէեւ փոխադրողչէք մ՚առնլով, այնպէս որ մեր վաճառատան պէտք ունեցողներն ըստիպուած չեն անձամբ գալու. գրաւորապէս իրենց հրամանները մեզ հաղորդելով կրնան վստահութեամբ սպասել որ ամենայն ուղղութեամբ ու փութով պիտի ծառայեմք իրենց։ Երրորդի մը ձեռօք ապրանք գնողներուն ի միամտութիւն տրուած ապրանաց եւ ընդունուած ստակին մէկ ցուցակը պիտի յանձնեմք։

Վաճառատանս ապրանաց շարքին մէջ կը պարունակին նաեւ Ֆրանսայէն յատկապէս մեծ քանակութեամբ բերել տրուած Շամբանիա, Մալակա, Սէնդ Էմիլիօն, Սէն Ժիւլիէն, Մեաօք եւ այլն կոչուած ընտիր գինիներ, բազմաթիւ տեսակ քօնեաքներ, ռօմ, մէնդա, շաքարօղիներ, քիւրասօ, տուփերով աղած ձկունք, թթուներ (թուրշու), աղի ջրոյ մէջ թարմ պահուած լուբիա, ձիթապտուղ, պեզելիա, նոյնպէս շիշերով տօմաթէս եւ այլն եւ այլն։

Ըստ ոմանց մեր գներն՝ ինչ ինչ ապրանաց մասին՝ բարձր են. բայց թող ի նկատ առնուի թէ ուխտած եմք զէշն աղէկի տեղ չը վաճառել երբեք, պա առ չը կշռել, մէկ ապրանքն արժան տալով միւսին մէջ չը խաբել զժողովուրդն այնժամ բացայայտ կը տեսնուի որ արժան վաճառելու մասին եւ ոչ մէկ վաճառատուն կը մրցի կամ կրնայ մրցիլ մեզ հետ։

ՓԱՅԼԱԴԵՂ

Սրուակով ջուր մը որ երկու վայրկենի մէջ պղնձներու եւ արոյրներու (բիրինճ) ժանգն եւ այլ աղտերը կ՚առնու եւ արտաքոյ կարգի փայլունութիւն կուտայ անոնց. կը ծախուի ի Հայկական վաճառատան, Ալաճա համամ, Քէթէնճիլէր պաշը, թիւ 14.

Սակարկութիւն չը կայ, — կանխիկ։

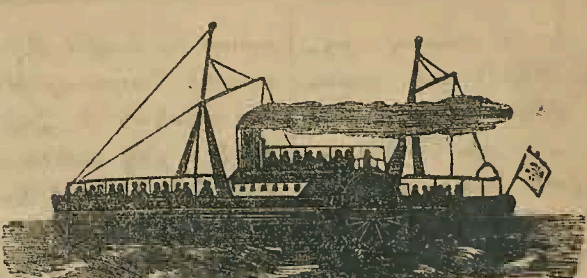

ՇԻՐ-ՔԻՒԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ
ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐՈՒՆ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ
1882 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1 ՇԱԲԱԹ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ
ՄԻՆՉԵՒ ՀՈԿՏ. 16

ԲՈՍՓՈՐԷՆ ԻՋՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐԸ

Ժամ — [illegible] — Թի.

1 Եէնիմահալլէէն Մէգարպուրնու, Պէօյիւքտէրէ, Թարապիա, Եէնիքէօյ. (Եէնիգիւղի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի։) 18
1 30 Եէնիքէօյ. Ստէնիա. Էմիրկ. Գոյաճըքէօյ. Ռ. Հիսար. Պէպէք. (Արնավուտգիւղի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 20
1 45 Ռ. և Ա. Գավագ. Եէնիմահալլէ. Մէգարպ. Պէօյիւքտ. Քիրէճպ. Թարապ. Եէնիք. (Եէնիգիւղի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 34
2 30 Եէնիք. Ստէն. Էմիրկ. Գոյաճ. Ռ. Հիսար. Պէպէք. (Պէպէքի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 22
3 Եէնիմահ. Մէգարպ. Պէօյիւքտ. Թարապ. Եէնիք. (Եէնիք. շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի. — Ուրբաթ օրերը Ստէն. Միրկ. Գոյաճ. Ռ. Հիսար, Պէպէք։ 33
3 30 Եէնիք. Ստէն. Էմիրկ. Գոյաճ. Ռ. Հիսար. Պէպէք. (Բացի ուրբաթէ) Պէպէքի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի. 23
4 30 Եէնիմահ. Մէգարպ. Պէօյիւքտ. Թարապիա. Եէնիք. Ստէն. Էմիրկ. Գոյաճ. Ռ. Հիսար. Պէպէք. Արնավ. Գուր. Օրթաք. Պէշիկ. Սիրքէճի (Ուրբաթ օրերը Սիրքէճի չհանդիպիր) 18
6 30 Եէնիմահ. Պէօյիւքտ. Թարապ. Պէյքօզ. Բաշապ. Եէնիք. Էմիրկ. Գանլըճա. Ռ. և Ա. Հիսար. Գանտ. Արնավ. Չէնկէլք. Պէյլէր. Օրթաք. Գուզկ. Պէշիկ. Իւսկ. 4
8 15 Ա. և Ռ. Գավագ. Եէնիմահ. Մէգարպ. Պէօյիւքտ. Թարապ. Պէյքօզ. Եէնիք. Էմիրկ. Գոյաճըք. Ռ. Հիսար. Պէպէք. Արնավ. Գուրուչ. Օրթաքէօյ. Պէշիկթ. (Ուրբաթ օրերը Ստէնեա) 33
10 Մէգարպուրնուէն Պէօյիւքտէրէ. Թարապ. Եէնիք. Էմիրկ. Ռ. Հիսար. Արնավ. Օրթաք. Պէշիկթ. 28
10 45 Եէնիքէօյէն ուղղակի կամուրջ։ 25

Արնաւուտ քէօյէն

12 30 Պէպէք. Արնավ. Գուր. Օրթաք. Պէշիկթ. 21
1 30 Արնավ. Գուր. Օրթաք. Պէշիկթ. 21
2 10 Պէպէք. Արնավ. Գուր. Օրթաք. Պէշիկթ. 28
3 Պէպէք, Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Գուզկ. Պէշիկ. Գապաթաշ։ 21
4 Պէպէք, Արնավ. Գուր. Օրթաք. Պէշիք. 17
4 30 Պէպէք, Արնավ. Գուր. Օրթ. Պէշիկ. Գապաթ. (Բացի ուրբաթէ) 34
10 35 Ռ. Հիսարէն ուղղակի կամուրջ 20
11 10 Պէպէքէն ուղղակի կամուրջ. (Բացի ուրբաթէ) 4

Անատոլու քէօյէն

12 45 Վանիք. Չէնկէլք. Պէյլէրպ. Գուզկ. Գապաթ. 28
1 15 Պէյք. Բաշապ. Ռ. փ. մահ. Գանլ. Ա. Հիսար. Գանտ. (Գանտիլլիի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) Ուրբ. օրերը Վանիք. Չէնկ. Պէյլէրպ. Գուզ. 25
1 45 Գանտ. Վանիք. Չէնկէլք. Պէյլէրպ. Գուզ. (Բացի ուրբաթէ) 4
2 30 Պէօյիւք. Թարապ. Պէյքօզ. Բաշապահճէ. Գանլըճա. Ա. Հիսար. Գանտ.— Գանտիլլիի շոգենաւին պիտի հաղորդակցի։ (Ուրբ. օրերը Վանիք. Չէնկ. Պէյլէրպ. Գուզկ. Գապաթ.) 17
3 30 Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզ. Գապ.— Բացի ուրբաթէ։ 20
3 45 Մէգար. Պէօյիւք. Թարպ. Պէյքօզ. Բաշ. Ռ. Բ. մահ. Գանլ. Ա. Հիս. Գանտ. (Ժամ 4 3/4ին Գանտ. շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի. Ուրբաթ օրերը Վանիք. Չէնկէլք. Պէյլէրպ. Գուզկունճ. Իւսկ.) 25
4 45 Գանտիլ. Վանիք. Չէնկէլք. Պէյլէրպ. Գուզկունճ. Իւսկ. (բաց ի ուրբաթէ)։ 21
4 45 Պէյքօզ, Բաշապ. Ռ. փ. մահ. Գանլ. Ա. Հիսար, Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Սիրքէճի։ (Ուրբ. օրերը Սիրքէճի չհանդիպիր։) 28
8 45 Պէօյիւքտ. Պէյքօզ. Բաշպ. Գանլճ. Ա. Հիսար, Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլէրպ. Գուզկ. Իւսկ. (Ուրբաթ օրերը Ռ. փ. մահ.) 21
9 45 Պէյքօզէն ուղղակի կամուրջ։ (Բացի ուրբաթէ)։ 22
10 30 Վանիքէօյէն ուղղակի կամուրջ։ 23

ԿԱՄՈՒՐՋԷՆ ԵԼՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐԸ

[illegible]

2 Պէշիկթաշ, Օրթաք, Գուր. Արնավ. Պէպէք, Ռ. Հիսար. Էմիրկ. Եէնիք. Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ, Մէգարպ. 25
3 15 Գապաթ. Իւսկ. Պէշիկթ. Գուզկ. Օրթաք. Պէյլէրպ. Չէնկէլք. Արնավ. Գանտ. Ա. և Ռ. Հիսար, Գանլ. Էմիրկ. Եէնիք. Բաշապ. Պէյքօզ Թարապ. Պէօյիւքտ. Եէնիմահ.։ 4
3 Գապ. Պէշիկ. Օրթաք. Արնավ. Ռ. Հիսար, Գոյաճ. Եէնիք. Թարապ. Պէօյիւքտ. Մէգար. Եէնիմահ։ 18
3 Գապաթ. Պէշիկթ. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք, Ռ. Հիսար, Գոյաճ. Էմիրկ. Ստէն. Եէնիք, Պէյքօզ, Թարապ. Պէօյիւք. Մէգարպ. Եէնիմահ. Գավագլար։ 33
6 45 Իւսկ. Պէշիկթ. Գուզկ. Օրթաք. Պէյլէրպ. Չէնկ. Արնավ. Գանտ. Ռ. Հիսար. Գանլ. Էմիրկ. Եէնիք. Թար. Պէօյիւքտ. 21
8 15 Պէշիկթ. Օրթաք. Արնավ. Պէպէք, Ռ. Հիսար, Էմիրկ. Եէնիք. Թարապ. Պէօյիւք. Մէգարպ.
9 25 Պէշիկթաշ. Օրթաք. Գուր. Արնավ. Պէպէք, Ռ Հիսար, Գոյաճ. Էմիրկ. Ստէն. Եէնիք. (Վափորի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 23
10 Եէնիք. Թարապ. Պէօյիւքտ. Մէգարպ. Եէնիմահ. 18
10 30 Ռ. Հիսար Գոյաճ. Էմիրկ. Ստէն. Եէնիք. Թարպ. Պէօյիւքտ. Եէնիմ. 34
11 10 Եէնիք. Թարապ. Պէօյիւքտ. Մէգարպ. Եէնիմահ. 33
11 20 Պէպէք, Ռ. Հիսար, Գոյաճ. Էմիրկ. Ստէն. Եէնիք. 20

Արնաւուտ քէօյ

1 35 Ուղղակի Եէնիք. 22
2 30 » Պէպէք։ 21
3 30 » » 17
4 » » 34
9 30 Պէշիկթ. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք, Ռ. Հիսար. —Վափորի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի ի Ռ. Հիսար։ 20
10 20 Պէշիկթ. Գուզկ. Պէյլ. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք։ (Բաց ի ուրբաթէ)։ 4
11 Գապաթ. Պէշիկթ. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք։ (Եէնիք. շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)։ 22
11 40 Պէշիկթ. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք։ 28
12 Պէշիքթաշ, Օրթաքէօյ, Գուրուչէշմէ, Արնավուտքէօյն։ 4

Անատոլու քէօյ

2 25 Գուզկ. Պէյլէրպ. Չէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար, Գանլ. Եէնիք.—Բացի ուրբաթէ։ 23
3 Ուղղակի Գանտ. —Բացի ուրբաթէ։ 20
3 15 Իւսկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար, Գանլ. Բաշապ. Պէյքօզ (Ուրբաթ օրերը Էմիրկ. Ռ. փ. մահ. Թար. Պէօյիւք.) 29
4 15 Ուղղակի Գանտ. (Բաց ի ուրբաթէ)։ 21
8 30 Գուզկ. Պէյլ. Չէնկէլ. Վանի. Գանտ. Ա. Հիս, Գանլ. Բաշապահ. Պէյքօզ (Բացի ուրբաթէ) 22
9 45 Գապաթ. Գուզկ. Պէյլէրպ. Չէնկ. Վանիք. (Գավագի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 25
10 15 Օրթաք. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Ռ. Փաշա մահ. Բաշապ. Պէյքօզ Թարապ. Քիրէճպ. Մէգարպ. Ա. և Ռ. Գավաք։ 17
10 50 Իւսկ. Գուզկ. Պէյլէրպ. Չէնկ. Վանիք. Գանտ. Բացի ուրբաթէ (Պէյքօզի շոգենաւին պիտի հաղորդակցի ի Գանտիլլի) 21
11 20 Գանտ. Ա. Հիսար, Գանլ. Ռ. Փ. մահ. Բաշապ. Պէյք. — Ուրբաթ օրերը ժամ 11ին Գուզկ. Պէյլէրպ. Չէնկ. Վանիքէօյ հանդիպելով։ 33
11 40 Գապաթ. Գուզկ. Պէյլէրպ. Չէնկ. Վանիք.